

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 3

SECOND - CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y. Penktadienis - Friday, Sausis - January 14, 1972

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

15 centų

LIBERALAI ŽLIMBČIOJA, KAD BUVO PASIRŪPINTA AMERIKOS INTERESAIS

Metams baigiantis, prez. Nixono bendradarbiai paruošė nuveiktų darbų sąrašą ir pridėjo charakteristiką — Amerikos vadovybė 1971 m. veikusi drąsiai, plačiai, kiek provokuojančiai, pajudinus svarbias problemas, kurių kelias linkstama vadinti istorinėmis.

Užsienio politikoje minimi tokie dalykai: tarpt. monetarinės sistemos reformos iššaukimas, Amerikos karinis traukimas iš Vietnamo, dialogas su Kinija, pastangos rasti politinį sprendimą Indijos-Pakistano krizei suvarkyti.

Prezidento štabo redaktoriai būtų galėję pavartoti mažiau hiperbolių įvykiams vertinti, bet ši yda yra Amerikos žmonių.

Maskva lenda prie arabų teroristų

Washingtonas. — Valstybės ir krašto apsaugos departamentų šaltiniai tvirtina, kad pakeista Maskvos iškšiolinė politika Palestinos arabų teroristinių gaujų atžvilgiu — iškšiol tiesioginių ryšių su jais neturėjusi, dabar Maskva pasiūlusi apmokėti Al Fatah teroristus Rusijoje ir gydyti sunkiai sužeistų kovose prieš Izraelį. Taip būtų pasakyta Al Fatah vadui Arafatui, pasikvietus jį į Maskvą.

Pagalbos sąlyga tokia: baigti tarpusavio politinius ginčus ir visą teroristinę veiklą nukreipti tik prieš Izraelį, bet ne prieš arabų vadus.

Maskvą skatinusios taip veikti priežastys matomos tokios:

Pirma, noras atitraukti teroristus nuo Pekino, kuris jau apmokėjo juos P. Jemeno priedangoje prie Adeno esančiose salose ir duoda nemažą ginklų.

Antra, atgrasinti teroristus nuo arabų vadų žudymo ir paskatinti jėgas nukreipti prieš Izraelį, nes seniai jau teroristinė veikla prieš Izraelį yra sustabdyta. Sustabdyta po to, kai Jordano kariuomenė sunaikino visas Jordane buvusias teroristų bazines.

Trečia, Maskvos noras padidinti spaudimą į Izraelį, kad mažiau pagundos būtų Egiptui sustiprinti karinę veiklą prie Suezio kanalo.

Vid. Rytų intrigų specialistai mano, kad iš to Maskvos plano nieko neišeis ir tuo atveju, jei Al Fatah priimtų Maskvos pasiūlytą pagalbą, nes Al Fatah grupės visai nebegalėtų veikti iš Jordano, gi dar esančios Sirijoje ir Libane yra tų kraštų kariuomenės stipriai kontroliuojamos, nes nenorima susilaikyti Izraelio atsikėrijančių veiksmų.

Ant nulinkusios šakos visos ožkos lipa

Dacca. — Bengalijos nepriklausomybės sąjūdžio vadas šeichas Rahmanas atsisakė prezidento vietos, nes panorėjo būti premjeru ir savo rankose turėti visą krašto vadovybę. Jis gyventojams pranešė, kad nebus sugrįžimo į Pakistano valstybę jokia forma, kuri tik žinoma tarpt. teisės teorijoje. Pakistano prez. Bhutto pasiūlymas tuo reikalu nebus svarstomas.

Indijoje būdamas Bangladesh užs. reik. ministeris pranešė spaudos konferencijoj, kad jo vyriausybė laiko Ameriką "vakyrykščių priešu", todėl ilgai svarstys, ar priimti jos pagalbą, nes "joje gali būti kokių nors nuodų".

Sunku tokį "politiką" laikyti normaliu žmogumi, bet ir to nežiūrint Washingtonas turėtų ne tik pagalbos nesiūlyti, bet ir jos prašomas be satisfakcijos rankos nepaduoti.

kraujo sudėtinė dalis, todėl ir jie tos nuodėmės neišvengė. Raštą kritikuodami kraštutiniai liberalai vartoja keleriopai stipresnes hiperboles, bet jie yra apsvaigę įsitikinimu, kad niekinti viską, kas rišasi su prez. Nixono vardu, yra moralinė do-

Trumpai Amerikoje

Amerika ir Japonija pasirašė trijų metų susitarimą, kuriuo Japonija įsipareigoja sumažinti vilnos ir dirbtinio pluošto tekstilės gaminių importą į Amerikos rinką. To labai norėjo Amerikos tekstilės pramonininkai, kurių gaminiai nepajėgė varžytis su čia atvežtais Japonijos gaminiais.

Tik vienas Kennedy žudikas. Prie rentgeno ir foto nuotraukų, padarytų tyrinėjant žuvusio prezidento J. Kennedy kūną, iškšiol buvo prileidžiami tik su valdiškų institucijų leidimais. Dabar Kennedy šeima prileido prie tų dokumentų dr. J. Lattimer, kuris medžiagą ištyręs patvirtino, jog tebuvo tik vienas prez. Kennedy žudikas — Lee Harvey Oswald. Tokį pat sprendimą, specialistų tyrimais pasiremama, padarė ir nūžudymo aplinkybes tyrusi Warren komisija. Dabar jau turėtų nutilti šnibždėjimai, kad Warren komisijos sprendimas buvo falsifikatas.

Grįžo iš Pekino. — Daugiau kaip dvi savaites išbuvo Kinijoje apie tuzinas amerikiečių, nuvykusių ten galutinai sutvarkyti komunikacijos tinklo ryšium su prez. Nixono kelione Pekinan. Grįžę pasakoja, kad ten patirtas paslaugumas buvęs daugiau negu tobulas.

Ar Allende žvaigždė gęsta?

Santiago. — Cilės opozicijos susirėmimas su komunistų globajama kairiųjų koalicijos vyriausybė pradėjo įgauti ketines formas. Pirmasis jėgų bandymas mitingo dalyvių gausumu išėjo opozicijos naudai, nors prez. Allende pranašavo, kad krikščionių demokratų organizuotas masinis protesto mitingas, palyginus su jo koalicijos mitingu, dalyvių skaičiumi bus keleriopai didesnis. Tikrovė pasirodė tokia: krikščionių demokratų partija sutraukė į stadioną 60,000 dalyvių, Allende koalicija tik apie 20,000, nors žadėjo turėti 300,000 dalyvių ir ta kryptimi sunkiai dirbo. Taigi skaičių mūšį laimėjo opozicija, kuri rengiasi rinkimams dviem parlamento nariams išrinkti.

Opozicija yra pradėjusi parlamente procesą vidaus reikalų ministeriui nušalinti, nes jis neatlieka savo tarnybinių pareigų piliečių gerovės labui. Tai yra pretekstas paskatinti vyriausybę skelbti plebiscitą parlamentui reformuoti — panaikinti senatą, palikti tik vadinamą liaudies susirinkimą. To nori dabartinė vyriausybė, bet reformos per parlamentą negali praveisti, nes neturi daugumos. Plebiscitas yra dabar tik vienintelis kelias tokią reformą įgyvendinti. Opozicijai tai vienintelis kelias patikrinti Allende kredencialus — ar jis turi dar tautos pasitikėjimą ar jau yra jį praradęs. Du parlamento atstovus dabar renkam klausimas lemiančiai nebus išspręstas, nes kad ir abidvi vietas laimėtų vyriausybės koalicija, dauguma vistiek liktų opozicijos pusėje.

INTERESAIS

rybė. Todėl jie dažnai nevengia faktų kraipymo tose plonybėse, kurių, jų apskaičiavimu, didžiausia laikraščių skaitytųjų dalis nežino. Šį kartą iš jų išsiskyrė liberalų politikierius J. K. Galbraith, kuris apie prez. Nixono 1971 m. politiką atsiliepė teigiamai. Ir jam patiko staigus veikimas, kuris bene porą kartų tikrai buvo panaudotas.

Visi kiti kritikai taktika nesidomi, jiems labiau rūpi patamusių metodas, kurio svarbiausias įrankis yra pasalinimo insinucija. Ir jie taip pradeda — gal ir gerai veikti staigiai, niekam iš anksto nepranešus, kartais net naudinga, bet... Po to "bet" tuojau pasalinimo išlenda susikūrinusi užuomina, girdi, ir geriausi Amerikos draugai pradeda abejoti Amerikos vadovybės sprendimų protingumu, nes jie sukėlė netikrumo nuotaikas. Pavyzdžiui iškšiamas monetarinės krizės sukėlimas.

Bet ne žodžio apie ilgai trukusias Amerikos pastangas išgauti kliūčių pašalinimą Amerikos kai kurioms prekėms patekti į Bendrosios Rinkos kraštus ir Japoniją. Ne žodžio apie ilgą Amerikos pastangas susimažinti naštas, taip seniai savanoriškai pasiimtas Europai nuo bolševikų maro saugoti. Kai kumštis stuktėlėjo į stalą, Nato Europos grupė šiaip taip sugraibstė milijono dol. vertės sumą kai kurioms skylėms savo kariškame darže užkšti.

Spaudoj visus metus buvo rašyta, kad monetariniai santykiai

Pilnas pralaimėjimas

Urugvajaus prezidento rinkimuose neseniai rungėsi keli kandidatai, jų tarpe buvo du generolai. Vienas buvo kandidatas tokios grupės, kurion buvo įsijungę ir komunistai, antaras įsitaisė dešiniųjų tarpe. Dėl taip susidariusios padėties abudu labai susipykė. Rinkimus abudu pralaimėjo, bet ginčą panorėjo išspręsti senoviskai bajoriškai — dvikovo būdu. Bet ir šitą kvailybę abudu pralaimėjo, nes apsišaudydami vienas kito nepajėgė sužeisti.

pertvarkytini iš naujo, bet visi apsimetė nieko nesuprantą. Tokiam kurtumui įsimetus, Amerikos kumščio trinktelėjimas buvo naudingas.

Tokiomis pat pasalinimo insinucijomis smerkiamas prez. Nixonas už nepasakymą iš anksto Japonijai, kad dr. Kissingeris vyks į Pekiną dialogo užmezgimo sutvarkyti. Niekas dar nežino, pasakė ar nepasakė, nes Japonijos vyriausybė savo paslaptis laiko, gi Amerikoje laimingu būdu taip jau atsitiko, kad nesužadėta ne spaudos, ne kongreso nariui tos paslapties patikėti. Bet kam skriauda padaryta? Galėjo būti užgauta Prancūzijos, Anglijos ir Japonijos ambicija, bet Amerikos interesai tikriausiai šioje byloje nebuvo pažeisti. Priešingai, gal tik jiems pasitarnauta Amerikai nenaudingą padėtį pagerinus.

OKINAWA GRAŽINAMA GEGUŽĖS 15 d. Prieš tai išvežami atominiai ginklai

Prez. Nixono ir Japonijos premjero Sato pasitarimai Kalifornijoje baigėsi pripažinimu, kad draugystė naudinga ne tik abiem pusėm, bet ir Azijai, todėl ji išlaikytina pasitikėjimu paremtu bendradarbiavimu. Kitaip sakant, taip Washingtonas

nas atsiprašė Japonijos už nepainformavimą iš anksto, kad pradėdamos dialogas su Kinija.

Sutarta dar, kad Okinawos sala su visa Ryukyu salų grandimi gražinama Japonijai šių metų gegužės 15. Prez. Nixonas užtikrino, kad iki to laiko iš salyno bus išvežti visi Amerikos atominiai ginklai. Tai Sato vyriausybės ir partijos politinis laimėjimas, nes visos kitos Japonijos partijos spaudė visokiais

būdais vyriausybę be šitos sąlygos sutarties nevykdyti. Dar vienas viešai žinomas sutarimas yra tas, kad tarp Washingtono ir Tokijo bus pravešta "karštoji linija", kokia jau yra tarp Washingtono ir Maskvos. Šitas dalykas praktiškos reikšmės neturi — tai tik prestižo klausimas — Tokijas svarbos eilėje prilygintas Maskvai.

Pasikalbėjime buvo paliesta daug labai svarbių politinių ir ekonominių klausimų, bet poslinkiai šioje srityje pridengti paslapties slepiančiais bendrais posakiais.

Nixonas ir negrai

Per paskutinius kelerius metus negrų skaičius valstybių seimeliuose, miestų tarybose ir valstybių bei miestų valdininkų aparatuose žymiai padidėjo. Ir jų tarpe esama nemaža respublikonų. Prez. Nixono rinkiminės kampanijos aparato branduolys pradėjo kontaktuoti valdininkus respublikonus, kad juos parengtų darbui rinkiminei prez. Nixono kampanijai prasidėjus. Susitikimai vyksta kiekvienoje valstyje, kur vyksta informavimo darbas ir išdalinama parengta medžiaga apie tai, kiek Nixono administracijos padaryta negrų gerovei pakelti ir lygių teisių principui įgyvendinti. Jie painformuojami, kad ir prez. Nixonas tos temos neapleis kampaniją pradėjęs.

Trumpai pasaulyje

— Diplomatai ir Paulius VI. — Naujųjų Metų proga prie Vatikano akredituoti diplomatai susitiko su Paulium VI. Atsakydamas į dekaną kalbą, popiežius palietė nusiginėjimo problemą. Jo nuomone, dabar dar tebevyksta apsiginklavimas esąs ne tik nebeįsivaizduojamas, bet ir nebesuprantamas.

Britai ir B. Rinka. — Anglijos ir Bendrosios Rinkos pasitarimai baigti susitarimu visais klausimais. Sutarties pasirašymas numatytas neilg trukus. Dar nėra pilno aiškumo dėl Norvegijos, Danijos ir Airijos įsijungimo.

Satelitų sprogdinimas. — Gruodžio 3 iš raketų bazės buvo paleistas Sovietų satelitas Cosmos 462. Po kelių valandų jis "susirado" prieš keturias dienas paleistą satelitą Cosmos 459 ir abudu susprogo į 13 dalių 150 mylių nuotolyje nuo Žemės. Dabar jau Vakaruose specialistai įsitikinę, kad Sovietai gali su sprogdinti erdvės visus Amerikos satelitus — žvalgus, nes dauguma jų operuoja kaip tik šitokiam aukšty. Šitą gaudymo sprogdinimo sistemą Sovietai jau esą tobulai išvystę.

Arabai ir V. Vokietija. — Veik visos arabų valstybės 1965 m. nutraukė diplomatinis santykius su V. Vokietija, nes ji davė Izraeliui ginklų. Dabar šis klausimas buvo persvarstytas Arabų Lygos viršūnėje ir senasis nutarimas atšauktas. Tuo jau pasinaudojo Alžyras — atnaujino diplomatinis santykius su Bonna. Jį pasekė Sudanas, dabar, sakoma, bus Egiptas.

Rusai ir pupos. — Sovietų žemės ūkio ministeris Mackevič apkeliaavo visą Amerikos žemės ūkio juostą ir pradėjo kalbėti, kad norėtų dar pirkti kukurūzų, pašarinių grūdų ir sojos pupų. Lapkričio mėn. Maskva užpirkė didelį kiekį kukurūzų, miežių ir avižų.

Pradėtas ratifikacijos procesas

Bonna. — V. Vokietijos vyriausybė jau įteikė parlamentui ratifikuoti vadinamas geros valios sutartis, sudarytas su Sovietų Sąjunga ir Lenkija. Ratifikacijos procesas pradėtas Bundesrate (antrieji parlamentai rūmai), kur krikščionys demokratai turi balsų daugumą. Tuojau susikirs dėl procedūros; atmetas vyriausybės prašymas baigti darbą per šešias savaites ir pavėlinta data užregistruotas dokumento gavimas, kad tik būtų nudelstas ratifikavimas. Juokingai atrodo

toks sabotazo būdas, bet opozicinė partija nori išnaudoti visas galimybes sutarčių ratifikavimą nudelsti. Lemiama žodis priklauso Bundestagui, kur vyriausybės koalicija turi nedidelę daugumą. Sutarčių ratifikaciją dar galima uždelsti nutarimu perduoti jas Vyr. Teismui, prašant pareikšti nuomonę dėl jų konstitucingumo. Besišeinant dėl procedūros atėjo Kalėdų šventės, todėl tik parlamentui po švenčių darbų atnaujinus paaiškės visi opozicijos sabotazų vingiai.

Maskvos partiečiai jau buvo Čileje

Santiago. — Neseniai užsiminė, kad Maskva pradėjo intensyviai domėtis Čilės prijaikinimu prie savęs. Neseniai pasirašė susitarimą dėl Čilės žuvininkystės ūkio išvystymo, savų pareigūnų Čilės infiltravimo ir Čilės studentų į Maskvą išvežimo. Dabar jau lankėsi Čileje Sovietų kompartijos delegacija Čilės kompartijos jubiliejinio suvažiavimo priedangoje. Jai vadovavo politbiuro narys Kirilen-

ko, kuris yra tapęs nebeįsivaizduojamu pasiuntiniu tokioms programoms išnaudoti. Suvažiavime jis pasirodė tik vieną kartą sveikinimo kalbai pasakyti, bet didžiausią laiko dalį praleido besitardamas su Čilės kompartijos vadu, vyriausybės esančiais kompartijos ministrais, tik nedarė oficialaus vizito prez. Allende, nes vis dar nenorima skubėti bresnančią draugystę viešai demonstruoti.

PABRANGO RUBLIS

Nors Sovietų rublis nėra mainų įrankis už savo valstybės sienų, tačiau ryšium su dolerio nuvertinimu naujas jo sątykis nustatytas su 22 valstybių valiutomis. Po šitos operacijos už Amerikos dolerį bus galima gauti tik 82.9 kapeikų (buvo 90 k.), už tūkstantį Japonijos jenų — 2.69 rub., už britų svarą — 2.16 rub., už 100 vokiškų markių — 25.74 rub., už 1,000 itališkų lirų — 1.43 rub., už 100 prancūzų frankų — 16.20 rub. Senasis kursas paliktas su Kubos, Etiopijos, Rumunijos ir Jemeno valiutomis.

Rublis pabrangintas su visomis minėtomis valiutomis, išskyrus japonų jeną. Su Amerikos doleriu pagyventi Rusijoj dabar kaštuos 8 proc. daugiau.

Oficiali rublio vertė yra dirbtinė, nes jo negalima teisėtai į Rusiją įvežti, nė iš jos išvežti. Kai jis keičiamas juodojo rinkoj kur nors Singapore, Vid. Rytuose ar Šveicarijos bankuose, už jį galima gauti tik apie 20 Amerikos centų.

Šimet Iranas šventė 2,500 m. jubiliejų nuo Persijos imperijos, kurios liekanų paveldėtoju jis yra, įkūrimo. Jos kūrėjas buvo Kiras Didysis, kurio vardu vadinamas ediktas laikomas pirmąja žmogaus teisių charta. Jis tą dokumentą išleido užėmęs Babilo-

ną 539 metais prieš Kristaus gimimą. Jame įsakoma gerbti žmonių teises persų okupuotuose miestuose. Ediktas buvo iškalas minkštos uolėnos plokštėje persų raštu, vadinamu danti-raščiu. Jo originalas dabar yra Britų Muzėjuje Londone, iš ku-

rio padarytą repliką šį rudenį Iranas padovanavo Jungtinėms Tautoms. Čia matome dovaną įteikusią Irano šacho seserį princesę Ashraf Phalavi, kuri ką tik pasibaigusioje gen. asamblėjos sesijoje buvo ir Irano delegacijos vadovė. J. Tautų foto

LIETUVA SAVO IŠSIMOKSLINIMU TEBESANTI PASKUTINĖJE VIETOJE?

Mokytumu merginos pralenkia vaikus

Kultūros baruose Nr. 12 Juozas Jurginis rašo apie lietuvių išsimokslinimą palyginti su kitom tautybėmis, Sovietų Sąjungos valdomom.

"1959 metų gyventojų surašyme mūsų respublika užėmė paskutinę vietą šaly pagal gyventojų išsimokslinimą. Tūkstančiui gyventojų, 10 metų amžiaus ir vyresnių, teko 232 žmonės su aukštuoju, pilnu ar nepilnu viduriniu mokslu, o tarp tūkstančio dirbančiųjų — 250. Visos Tarybų Sąjungos vidurkis pirmuoju atveju — 361, o antruoju — 439. Lietuva buvo toli atsilikusi nuo Latvijos (431 ir 502) ir Estijos (386 ir 448). Dabar išeina, kad 1959 metais Latvijos dirbančiųjų buvo dvigubai daugiau mokytų negu Lietuvoje."

"Pagal 1970 metų surašymo duomenis Lietuva paliko kaip buvusi paskutinę vietą. Tūkstančiui gyventojų, 10 metų amžiaus ir vyresnių, teko 382 žmonės su aukštuoju pilnu ir nepilnu viduriniu mokslu, o tarp tūkstančio dirbančiųjų — 499. Visos Tarybų Sąjungos vidurkis pirmuoju atveju — 483, antruoju — 653, Latvijoje — 517 ir 661, Estijoje — 506 ir 660.

BAŽNYČIOJE IR ŠALIA JOS:

Kai Bažnyčia nori prisitaikyti prie laiko dvasios

Bažnyčia per daug stengiasi prisitaikyti prie laiko dvasios, — kalbėjo arkivyskupas Fulton J. Sheen ir davė to prisitaikymo pavyzdžių:

— Mes numetame kai kuriuos dalykus. Ir kai juos numetame, pasaulis juos pasiima.

Vienuolės numetė savo abitus, tai merginos dabar dėvi maxi.

Vienuolės atsisakė nuo bendruomeninio gyvenimo, tai jaunimas ėmėsi sudarinėti bendruomenes.

Mes atsisakėm nuo misticizmo, tai jaunimas ėmėsi visokio apsisvaiginimo.

Mes nustojome nešę pasauliui Kristų, ir kai šiandien paleistas į pasaulį demonas — kas jį nugalės, jei ne mūsų Viešpats?

Psichiatrai susidūrė su demonizmu, jie sako, kad daugelis jaunų narkomanų yra "apsėsti". Pagal vieno psichiatro apibūdinimą trejopas demonizmas dabar yra apsidėjęs: nuogybės, asmeninio suskilimo ir smurto.

"Newsweek" paskutiniu laiku kėlė klausimą: "ar Bažnyčia prarado sielą?" Teisingiau turėjo klausti: "ar Bažnyčia prarado Kristų?"

Mes turėtume susigrąžinti Kristų. Tai sustiprins Bažnyčią, ir pasaulis ja paseks (N. Cath. Register).

Požanga padaryta, tačiau skirtumas mūsų respublikos nenaudai gana didelis" (30 p.).

Kur to skirtumo priežastys?

Autorius samprotauja: "Nemanau, kad gyventojų išsimokslinimą žemintų tinkamų patalpų trūkumas, darbas mokyklose net keliomis pamainomis, gerų mokytojų ir dėstytojų stoka ir tai, kad nemažas procentas vidurinių mokyklų mo-

kytojų nebaigę aukštojo mokslo".

Tai "objektyvios priežastys". Bet esą ir "subjektyvių": esą statistikos rodė, kad jaunimas dideliu noru mokytis nepasižymi. Vidurinės mokyklos baigiamosiose klasėse daugiau nu- byra berniukų negu mergaičių, nors įstoja į pirmąsias klases po lygiai. Esą berniukus vilioja profesinės technikos mo-

kyklos, ir jų daugiau esą norinčių susirasti darbą ir savarankiškai gyventi. "Betgi ir dirbantys turi sąlygas mokytis, tačiau didelio veržimosi į mokslą nematyti... Tad išvada tokia: mokytumu merginos pralenkia vaikus".

Dėl to ir mokytojų sudėtis ypatinga. Esą "šiuo metu 83 proc. mokytojų yra moterys ir 17 proc. vyrų. Daugelyje aštuonmečių mokyklų nėra nė vieno vyro. Vyrų nebetrūkia pedagogika, ir jaunimo mokymas ir auklėjimas pamažu virsta moteriška profesija".

Yra ir kitų priežasčių. Tarp jų autorius mini materialinį suinteresuotumą. Esą "kam darbininkui baigti vidurinį mokslą, o technikai stengtis įsigyti inžinieriaus diplomą... nes aštuonmetę baigęs darbininkas gali uždirbti daugiau, negu humanitaras su aukštuoju mokslu, ir pasitaiko atvejų, kad inžinierius dirba techniko darbą. Šiais atvejais mažamokslis gali didžiulis prieš mokytąjį..."

MOKYTI RELIGIJOS YRA NUSIKALTIMAS LIETUVOJE

Tokia antraštė Minnesotos laikraštis The Wanderer įsidėjo pirmame puslapyje 46 eilučių žinią apie kun. J. Zdebskio ir kun. P. Bubnio nuteisimą Lietuvoje už vaikų katekizavimą. (Gauta T.Ž. deka).

Panevėžio, 5-to pagal dydį Lietuvos miesto, gyventojų skaičius š. m. spalio mėn. pasiekė 80,000. Tikimasi, kad apie 1980 metus Panevėžy gyvens 100,000 žmonių. (E)

Kėdainiai 1972 metais švęs 600 metų sukaktį. (E)

Vilniuje šiuo metu yra gatvių, skersgatvių ir prospektų: 211 km asfaltuotų, 231 km grįstų, 27 km žvyruotų ir 193 km natūralaus grunto kelių. (E)

Jungt. Tautom Amerika moka metam 163 mil. — 52 mil. pario mokesčio ir 115 mil. paramos įvairiom J. Tautų institucijom.

Gražios apylinkės prie Punsko. Tai lietuviškos žemės, kurias dabar valdo lenkai. Tolumoje Gulbiniškių kalnas.

Jaunieji kuria savo "laikraštuką" ir "laikraštėlį"

SPAUDA

Bostone eina Lietuvių jaunimas, kuris sakosi esąs "Pasaulio lietuvių jaunimo informacijos laikraštukas". Išėjo jau Nr. 4-5, 24 pusl., mašinėle rašytas, offsetu spausintas, tiražas 5,200. Redaktorius — Gintaras Karosas, redakcijos štabe — Dvilė Eivaitė, Dalia Nasvitytė, Algis Rukšėnas, Viktoras Stančius, Marius Žiaugra. Adresas: P. O. B. 8992, Boston, Mass. 02114. Leidžiamas — "pagal finansines galimybes".

Laikraščio būdingas veidas — informacija, būti informacijos šaltiniu visame pasaulyje išsibarsytam lietuvių jaunimui; informacija tam jaunimui apie lietuvių visuomenės nuveiktus darbus, apie Lietuvos jaunimo laimėjimus pasaulio arenoje; informacija, kuria tas jaunimas galėtų būti įtrauktas į lietuviškas organizacijas bei prasmingus darbus.

Laikraštį daug entuziazmo, skatinimo atsiliepti, nusiskun-

dimo, kad leidėjas "Lietuvių jaunimo informacijos centras" skėsta skolose, nesulaukdamas paramos.

Tarp sumanymų, kaip surinkti visus lietuviškos dvasios asmenis, dėmesio vertas dr. E. lonos Vaišnienės siūlymas: paruošti trumpą atsišaukimą su klausimais: ar esi lietuviško kilimo, ar nori žinoti, kas lietuviai yra, ką kiti lietuviai veikia universitetuose, profesijose, socialiniame gyvenime, pasaulio arenoje. Pranešk savo adresą, ir mes parūpinsime visą tuo reikalingą informaciją. Tai būtų galimybė suregistruoti ir tuos "nežinomus" lietuvius.

Laikraščio turinys šios rūšies informaciją daugiausia ir duoda — glaustai, konkrečiai, iliustruotai.

★

Ir kitas jaunimo — dar jau-

nesnio — laikraštis Jaunimo balsas, Rochesterio moksleivių ateitininkų "Miško brolių kuopos laikraštėlis". Pasiekė jo Nr. 3 pereitų metų spalio mėn. Jo redaktorius Tadas Klimas, 16 pusl., mašinėle ir rotatorium spausintas.

Turinys įdomus: jaunų laikraštinių žvilgsnis į artimiausią aplinką — į Rochesterio lietuvių organizacijas. Tai lyg ir organizacinio gyvenimo mokiniui reikalinga "enciklopedija". Pasidalinę atskirą organizaciją, Tadas Klimas rašo apie Amerikos Lietuvių Tarybą, J. Krokytę apie ateitininkus, T. Klimas apie Balfą, D. Krokytę apie šokių grupę, kurios vardas "Lazdynas". T. Klimas — Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimas, Lietuvių veteranų sąjunga Ramovė, J. Laukaitis apie Medžiotojų ir meškeriojų klubą, D. Staškevičiūtė apie Lituanistinę mokyklą, B. Petruskas apie Bendruomenę, J. Dėdinas tos bendruomenės kultūrinę sekciją, D. Staškevičiūtė apie bendruomenės chorą, J. Laukaitis apie lietuvių radijo klubą, D. Staškevičiūtė apie skautus, R. Krokytę apie Tautinės s-gos skyrių, T. Klimas apie švento vardo draugiją.

Tai būdas laimėti dvigubą naudą: jaunieji turi progą susipažinti su vietos lietuvišku gyvenimu, turi gerą praktiką savo aprašymam vartoti lietuvių kalbą.

1968 rinkimuose rinkikų per 50 metų 47 procentai balsus atidavė už Nixoną.

1968 rinkimuose negrai 85 proc. balsų atidavė už Humphrey, 12 proc. už Nixoną, 3 proc. už Wallace.

Kennedy laimėjo Baltuosius Rūmus prieš Nixoną 118,574 balsų persvara; Nixonas laimėjo prieš Humphrey 510,314 balsų persvara.

SPARTA — Rašomos mašinėlos (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuvas. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuvas. Modernios kopyčios. oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštąs dienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami pošeidoviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kainas.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLĄ — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektotojai ir statytojai, 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 840 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobuviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002 AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknėlėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos. lovoms užtiesalai. vilnonės skaros ir šalikai—geriausia rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakelitur Europą. Užsiekite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga- u vykti ir į kitus miestus), portretai, meno darbų nuotraukos ir kiti foto- patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

Skelbkites Darbininke

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Skirtinga programa Sek- Jok J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N.J. 07092; tel. 201—232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07078.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288. 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radijo valandėlė nauju laiku WKSS — FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 val.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Ra- dijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Skaityk ir platink DARBININKĄ

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA**

TRAVELER'S VILLAGE
(“VYTIS” INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS
VIESBUČIAI	(gskurstiniais bilietais)
LAIVAI (Cruises)	GRUPĖMS
AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas	JAUNIMUI
	SEIMOMS

Tėv. Paulius Baltakis, O.F.M., laiko pamaldas jaunimui kiekvieno mėnesio pradžioje Kul- tūros Židinyje.

DARBININKAS910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281

Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and August when published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Laiko ženklai

Laikraščio skaitytojas nėra iš tų, kurie visą save atiduoda darbui diena iš dienos. Kas skaito, tas domisi dienos įvykių raida. Ypačiai metų sąvartoje išskyla klausimas, kurie įvykiai dėmesį buvo patraukę labiausiai.

Žvilgsnis pirmiausia tekiųs į Sovietų Sąjungą ir Lietuvą.

-0-

Sovietinių įvykių eilėje reikšmingas laiko ženklas yra Vladimirio Bukovskio teismas. Bukovskis, buvęs filologijos studentas, 29 metų, buvo apkaltintas, kad mėginęs prikalbinti kariuomenės pareigūnus imtis spaudos kontrabandos iš užsienio. Nuteistas 7 metus kalėjimo ir 5 metus paskui ištremimo.

Ryšium su Ch. Ch. Saikowski, "Chr. Monitor" korespondentė Maskvoje, rašė apie stiprėjantį Maskvos varžytus, kad mėginęs prikalbinti kariuomenės pareigūnus imtis spaudos kontrabandos iš užsienio. Nuteistas 7 metus kalėjimo ir 5 metus paskui ištremimo.

Stebint šiuos ženklus, ilgai Vakaruose puoselėta viltis, kad komunizmas palaipsniui "liberalės", vėl rodosi tebusius iliuzija.

Byla, antra vertus, rodo ir kitokių laiko ženklą — individualiai prasikaltantį pasipriešinimą sistemai. Bukovskio nei pirmas teismas. Tris kartus jau buvo kalėjimuose, psichiatrinėse ligoninėse. Šiame teisme jis tegalėjo apgailestauti, jog per tuos "viennerius metus tris mėnesius ir tris dienas (kada buvo nekalėjime) aš per mažai padariau".

Jei šalia Bukovskio teismo prisiminsim senesnes rašytojo Tvardovskio laidotuves, kuriose karste gulintį rašytoją jo draugas Solženitsinas žymėjo kryžiaus ženklu, pajusim, kad Sovietų sistemoje tebeauga asmenų rezistencija, nesibaiminanti martirologijos. Tai stiprėjantis laiko ženklas.

-0-

Maskvos varžytus pajuto net Lenkijos kompartija. Partijos sekretorius Ochab siūlęs kai kurias reformas, pvz. atsisakyti nuo vieno sąrašo rinkimuose, tačiau tuojau buvo Maskvos nutildytas.

Juo labiau Maskvos varžytus turėjo pajusti Lietuva. Ir "Monitor" korespondentė rašė, kad Lietuvoje komjaunimo vadovybė rado, jog ideologinis treniravimas nesąs tokio lygio, kokio reikalavo 24 partijos suvažiavimas; jog jaunimas esąs grėsmė "svetimų idėjų", nepriimtinių "socialistinei etikai".

Tikrai, Maskvos spaudimas prieš religiją Lietuvoje pernai buvo sustiprintas. Tai rodė naujos bylos kupigam Zdebskiui ir Bubniui.

Iš kitos pusės tų kunigų drąsa klausyti Dievo, ne "ciesoriaus"; 2,000 Prienų tikinčiųjų drąsa viešai užstoti savo kunigą rodo atgyjančią Kražių istorijos dvasią, kuri veda į heroizmą, bet sykiu ir į martirologiją.

Pereitų metų Lietuvos gyvenime tie du kunigai ir tie du tūkstančiai tikinčiųjų buvo žymiausias laiko ženklas.

Nauja ir tai, kad apie juos prabilo pasaulio spauda, neprasoma, nemaldaujama. Tai buvo jau "News", su kuria lėkė Lietuvos vardas ir jos problemos į viešąją opiniją.

PROF. IVINSKIO DARBAI LIETUVOS ISTORIJOJE SRITYJE

Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

"Pagrindinis istoriko rūpestis visada turi būti atidengti objektyvią tiesą". — Z. Ivinskis

(Tęsinys iš praeito nr.)

PASKELBTOS ŽYMESNĖS STUDIJOJOS

Surinktas istorinių šaltinių žinias Z. Ivinskis panaudojo gausiuose savo raštuose. Kun. R. Krasauskas rašė: "Kai abiturientas Zenonas, kartą pasiskakė Stalgėnų klebonui Aužbi-kevičiui, kad jis noris studijuoti istoriją, tai šis rimtai pabrėžė, jog tokio amato žmogus turi daug rašyti". Iš tikro, Z. Ivinskis tiek prirašė, kad šiame straipsnyje net ir žymesnius jo darbus negalima išminėti. Pilnai jo darbams aprašyti reikia atskiros studijos.

Dar studijuodamas, Z. Ivinskis rašė periodinėje spaudoje ir moksliniuose žurnaluose. An-tai 1931 Teologijos-Filosofijos

fakulteto leidiny "Athenaeum" atspausdino Vytauto D. darbų bibliografiją. Gi 1932 P. Šlezo redaguotoje Vytauto D. monografijoje parašė skyrių Vytauto veiksmams iki 1392 m. Panaudodamas Vokietijos archyvuose surinktą medžiagą, 1933 "Židinį" atspausdino "Lietuvių ir Prūsų prekybiniai santykiai pirmoje XVI a. pusėje". Tais pačiais metais "Athenaeum" žurnale atspausdino savo disertacijos santrauką, o "Židinį" aprašė Lietuvos Metrikos žinovo M. K. Lubauskio mokslo darbus Lietuvos istorijos srityje.

Tų pačių metų rudenį, pakviestas dėstyti istoriją Vytauto D. universitete, skaitė viešą įvadinę paskaitą "Kriščiūniskios Vakarų Europos santykiai su pagoniškąja Lietuva", vėliau atspausdinta "Athenaeume". Atlikdamas karinę tarnybą, parašė du skyrius A. Šapokos redaguotai Jogailos monografijai. Čia pasirodė Z. Ivinskio drąsa, reabilituojant iki tol mūsų istorikų niekintą Jogailą. Baigęs karinę tarnybą 1935, parašė šias studijas: "Lietuviai Braunsbergo kunigų seminarijoje XVI-XVIII a.", atspausdintą

"Tiesos Kely", "Kovos bruožai dėl Žemaičių", atspausdintą "Athenaeume", A. Šapokos redaguotoje Lietuvos istorijoje aprašė Lietuvos istorijos laikotarpį 1385-1572. Tais pačiais metais parašė ir "Židinį" atspausdino "Senosios Lietuvos vaidmuo Europos istorijoje", "Eiluočiai Livonijos kronika ir jos autentiškumas", dvi karines studijas "Saulės-Šiaulių kautynės 1236 m." ir "Durbės kautynės 1260 m." atspausdino "Karo Archyve". Produktingi buvo ir 1938. Tais metais jis parašė "Senovės lietuvių religijos bibliografiją" ir "Medžių kultą senovės lietuvių religijoje", atspausdintus "Soter" žurnale, "Kriščiūnys kelias Lietuvon", atsp. "Tiesos Kely", ir "Lietuvos padėtis 1917 m. ir Vasario 16 d. akto genezė", atspausdintą "Židinį".

Paskutinė nepriklausomoje Lietuvoje Z. Ivinskio studija buvo: "Trakų salos pilis", atspausdinta "Vytauto D. Muziejaus metrašty".

Išblokštas iš tėvynės, Z. Ivinskis nagrinėjo Lietuvos sienų klausimą ir žemėlapi. Paskui parašė ir atspausdino šias studijas: "Lietuvos Bažnyčios keliu" 1951, "Merkelis Giedraitis, arba Lietuva dviejų amžių sąvartoje" "Aiduose" 1951, "Mindaugas ir jo karūna" 1954, "Sv. Kazimieras" 1955, "L.K.M.A. Metraštyje 1965 atspausdino savo studiją: "Pirmasis Lietuvos karalius Mindaugas ir jo palikimas". "L.K.M.A. Suvažiavimo Darbuose" 1961 "Lietuvos ir Apaštalo Sosto santykiai amžių bėgyje" ir 1964 "Lietuvos istorija naujųjų šaltinių ir pokario tyrinėjimų šviesoje". Be to, "Aidų" žurnale atspausdino: 1959 "Lietuvos valstybės galybės kūrėjas didysis Gediminas", 1960 "Ikišoliniai lietuvių kultūros tyrinėjimai" ir "Žemaičių klausimas Žalgirio kautynėse", 1964 "Simanas Daukantas ir jo palikimas Lietuvos istorijos srityje", 1966 "Lietuvos krikšto problema", 1969 "Lietuvos ir Sov. Sąjungos santykių dvidešimtmetis" (1919-1939) ir "Liublino unija ir jos šešėliai".

Z. Ivinskis labai daug straipsnių parašė ir Lietuvių Enciklopedijoje ir kituose leidiniuose. Paskutiniaisiais metais jis daug straipsnių paskelbė ir svetimuose, daugiausia vokiškuose, žurnaluose.

NEPASKELBTOS STUDIJOJOS IR RANKRAŠČIAI

Ne visas savo studijas Z. Ivinskis suspėjo užbaigti ir paskelbti. Svarbiausi jo darbai, "Vyskupas M. Giedraitis ir jo laikų Lietuva" ir "Lietuvių tautos istorija" I tom. (abu "Aidų" žurnalo premijuoti 1955 ir 1963), liko rankraščiuose neužbaigti. Liko taip pat nepilnai užbaigta Lietuvos istorija vokiškai ir Bonnos universitete skaitytos paskaitos vokiškai, kurių susidarė keli tūkstančiai puslapių. Dvi reikšmingos studijos jo paties jau atiduotos spaudai: "Žemaičių vyskupija", "L.K.M.A. Suvažiavimo Darbam" ir "Lietuvos žydai" "Aidam". Aišku, yra dar ir kitų man nežinomų rankraščių ir milžiniška jo surinktų istorinių žinių kartoteka.

BAIGIAMOSIOS PASTABOS

Prof. Z. Ivinskis labai daug nuveikė Lietuvos istorijai; gaila, per ankstyva mirtis neleido visų darbų sukelti sintezę, vienon didžiulėn dokumentuotą Lietuvos istoriją. Jos teparašė ir rankraštyje paliko tik I-ij tomą. Jis, be abejo, būtų daugiau nuveikęs, jei jo nebūtų blaškę kitokie užsiėmimai, įsipareigojimai, tautos nelaimės ir savos egzistencijos palaikymo rūpesčiai.

Dar jaunystėje, knisdamasis archyvuose, jis daug skirdavo laiko visuomeniniam darbui ir Lietuvos istorijos popularizacijai spaudoje. Tapęs profesorium, buvo perkrautas paskaitomis, kučias labai stropiai paruošdavo. Istorines paskaitas skaitė suvažiavimuose, karininkams ir Gamtos Draugo ekskursijų moksleiviams. Jam daug laiko atėmė ir administraciniai darbai. Trejus metus jis buvo Teologijos-filosofijos fakulteto sekretorius, o vokiečių okupacijos metu Filosofijos fakulteto dekanas.

Tremtyje dėstė istoriją lietuvių gimnazijose. Trejus metus dirbo Raudonajame Kryžiuose, rūpinosi Balfo parūpinimą stipendijų paskirstymu studentams ir redagavo Lietuvių Raudonojo Kryžiaus žinias. Z. Ivinskis dalyvavo ir politinėje veikloje, eidamas Lietuvos Fronto atstovo pareigas Vlike.

Šeimos išlaikymo reikalus privertė jį vėl imtis profesoriaus darbo Bonnos universitete. Ten paskaitų paruošimas vokiečiam studentam jam atimdavo labai daug laiko. Paprastai profesoriai, dėstantieji tą patį

(nukelta į 5 psl.)

Vatikano archyvo raštų depositas.

**JUOZAS
ERETAS
TARNYBOJE LIETUVAI**

20

Tame suvažiavime jam teko daryti pranešimą apie "katalikų mokslininkų veiklą ir susiorganizavimą svetur". Iš to praktinio klausimo ilgainiui išaugo prof. Ereto sąmonėje ištisa koncepcija, liečianti problemą "Katalikai ir mokslas". Ir prie šitos problemos sprendimo jis ėjo palaipsniui ir gyvenimiškai. 1929 m. jis išleido trumpą brošiūrą "Katalikų kovos ir laimėjimai svetur" (Kaunas, 23 p.). Šiais 1934 m. pasirodė jo "Frederikas Ozanamas" (Kaunas, 95 p.), kur šalia karitatyvinių problemų paliestas ir klausimas apie katalikų vaidmenį moksle. Pagaliau, šiuo metu prof. Eretas pradėjo spausdinti veikalą apie problemą "Katalikai ir mokslas", kuris netrukus turės pasirodyti viešumon (Kaunas, 288 p.).

Prof. Ereto mokslinės asmenybės charakteristikai bus ne pro šalį padarius keletą ištraukų iš šito paruošto spaudai veikalo. Autoriaus pažiūras turėjau progos patirti ne tik iš dažnų pasikalbėjimų, bet ir iš kai kurių rankraščio dalių. Kai veikalas bus išėjęs iš spaudos, skaitytojas ras jame šitokių posmų:

"Mokslai ne tik pametė kelią, į kurį viskas veda, bet ir neteko paties centro ir dėl to klaidžiojo be orientacijos beribėje smulkmenų jūroje. Tuo pačiu buvo sutriaukinta ta centralinė jėga, kuria savo laiką rėmėsi ir kurioje jungėsi pasaulėžiūra, nes, nebesiorientuojant šiai universum, nebegali būti kalbos ne apie universitatus. Kur anksčiau stovėjo puikūs minties rūmai, dabar riogso skeveldros ir viešpatauja babiloniškas nuomonių mišyns".

"...Tikrąjį mokslui gresiančius pavojus katalikybė visada savo budria akimi matė ir kovojo su jais pozityviu būdu — sukūrė savo integralų mokslo tipą, atitinkantį visus reikalavimus, statytinius tikrąjį mokslui. Šitoks jos nuo amžių sukurtasis sintetinis tipas apsaugojo mokslą tiek nuo subyrėjimo į begales specialybės paskendusį "moksly", tiek nuo tikrovės neatitinkančios, įvairybės nepaisančios, viską išlyginančios sintezės".

"Mūsų laikai išmoko tyrinėti, bet atrato mąstyti. Norint siekti esmiško pažinimo, reiktų pradėti, vertikaliai tyrinėti, t. y., mąstyti. Bet tai nelengva, nes ištisos vad. mokslininkų kartos, materializmo ir pozityvizmo paveiktos, jau seniai atrato mąstyti. Bet kito kelio nėra. Nereikia atsisakyti nuo tyrimų pasiektų rezultatų, nei nuo tyrimo iš viso. Jis ir toliau tieks puikiausią medžiagą aukštesniam tyrimui — mąstymui. Taigi reikia suprasti, jog paprasto tyrinėjimo rezultatai nėra galutinis mokslo žodis, o tik įžanga į tikrąjį pažinimą, nepasiekiamą be intensyvaus statomojo mąstymo".

"...Visais atžvilgiais geriausia apologetika gali būti tikrai mokslinis darbas. Tik svarbu, kad jis būtų dirbamas tiksliai pasinaudojant visomis mokslui tinkamomis priemonėmis, vengiant ir šešėlio diletantiškumo. Tas vietomis pasitaikęs diletantiškumas neretai duodavo progos žiūrėti iš aukšto į katalikų mokslo darbus ir į mokslu užsiimančius katalikus, kurie ne kartą buvo charakterizuojami skaudžiu terminu demi-monde. Kas šiame prie-kaište skaudžiausia, yra tai, kad jis ne visuomet buvo neužsitarautas, nes per daug dažnai katalikų sferose bandoma per jaunystę sine cura pasiekti otiūm cum dignitate. Kad toks elgimasis iš tikrųjų tesudaro katalikų varomam mokslui vardą sine dignitate, tai patogios ramybės siekiančių ne kiek nejudina. Taigi, yra kuo susi-

rūpinti visiems, kuriems svarbu katalikų dirbamo mokslo darbo vaisingumas ir garbė".

"Nėra abejojimo, kad vienintelis pageidaujamas kataliko mokslininko tipas yra pozityviai kuriantis. Bet ir jis neapsaugotas nuo tam tikrų pavojų. Svarbiausias iš jų ar tik nebus vienpusiškas atsidavimas sintezėms kurti. Suprantama, kad katalikams lyg įgimta visus fenomenus sujungti į tam tikrą sistemą ir dėl to nenuostabu, kad jų mokslininkai daugiau, negu kiti, mato tikrąjį mokslo uždavinį tvarkančioje ir atbaigiančioje atskirų pažinčių sintezėje. Tai veda juos neretai į pavojų mažiau paisyti studijų specialiose srityse, aplėisti analizę ir formuoti daugiau negu problematiškas sintezes".

Kaip galima spręsti iš šių ištraukų, prof. Ereto veikalas lies daug aktualių klausimų, kels aiškėn netiksliai suprantamus dalykus, žadins gyvosios minties darbą, ne duos mokslininkams nurimti savo trafarete, bet, žinoma, kaip tik todėl kels aplink pajudintą problemą judėjimą ir ginčą. Tiems, kas ieško "minties ramumo", ar kas nurimo savo patogioje pozicijoje, šis veikalas bus a priori nepriimtinas, kaip naujas "vertybių perkainojimas". Bet kam rūpi tiesa ieškoti ir surasti, tas bus jam dėkingas jau tik už problemos iškėlimą, juo labiau kad ši problema itin yra aktuali akivaizdoje tos kovos, kuri ėjo ir iki šiolei nėra dar visai pasiliovusi aplink Teologijos-filosofijos fakultetą.

Baigiamasis žodis

Mano biografinis rašinys apie prof. Eretą eina į galą. Pabaigai dar šį tą turiu pridėti, šį tą paaiškinti. Skaitytojas, tikios turėjo progos įsitikinti, kad nenorėjau šiuo atveju rašyti paprasto suakcentinio pagyrų rašto. Rašiau ne tik kaip kolega ir bičiulis, bet darį dažnai kaip liudytojas — gynėjas, duodas faktų mūsų kultūros istorijai. Sykiu ne pirmą jau kartą naudojau progą pabrėžti, kad teisingas ir džentelmeniškias prof. Ereto traktavimas yra mūsų garbės klausimas.

(Bus daugiau)

Dail. Viktoras Vizgirda kalba dail. Adomo Galdiko kūrinių parodos atidaryme. Paroda buvo suorganizuota gruodžio 11-14 dienomis Kultūros Židinyje.

Nuotr. V. Maželis

Adomo Galdiko paroda iš tolo

Dail. Adomo Galdiko paroda Kultūros Židinyje vyko Kalėdų nuotakoj. New Yorko miestas jau buvo pasipuošęs įvairiaspalviais žiburiais ir suskambėjęs šventom giesmėmis. Lietuvis, apsilankęs Galdiko parodoje, išvydo kitas spalvas ir išgirdo kitas gaidas. Tai kūrybos balsas su savo originaliu spalviniu žėrėjimu bei skambėjimu, nieko bendro neturintis su komerciniu pasauliu, nors perkrautų religinės šventės papuošalais. Kult. Židinyje, apsuptas parko, atrodo, lyg vienaišis pilis, kurioj sukrata žymaus lietuvių dailininko kūriniai lobis.

Paroda praėjo pagarbios rimties dvasioje. Į atidarymą atsilankė apie 150 žmonių. Jie visi buvo iš karto paveikti galdikiškų spalvų muzikos. Tarp atsilankiusių pažymėtinas gausus būrys dailininkų — Adomo Galdiko mokinių, bendradarbių, gerbėjų... Tarp jų matėme ir dail. Vytautą Kasiulį iš Paryžiaus. Po trumpo įžanginio žodžio, kurį tarė T. Leonardas Andrieus, OFM, dail. V. Vizgirda apibūdino Adomo Galdiko kūrybą, labai aukštai išskeldamas jos vertę bei originalumą. Paskaitininkas savo žodį iliustravo spalvotom skaidrėmis, dar labiau pažymėdamas Galdiko kūrybos kai kuriuos įdomius atžvilgius.

Paroda buvo gausi (arti 100 paveikslų), gerai suderinta ir atrinkta. Tai nuopelnas dailininkų V. Igno ir B. Vilkutaitės. Gedvilienės. Parodoje vyraavo abstraktūs kūrinių, kuriuos Galdikas buvo pasinėręs per pastutinį gyvenimo dešimtmetį. Tarp jų matėsi nemaža tokių, kurie laikomi pačiais geriausiais velionies darbais. Be jų, parodoje meno mylėtojas galėjo atrasti ir iš ankstyvesnių laikotarpių Galdiko realistinių kūrinių. Bet ir šie neatliko nuo anų. Galdiko realizmas labai suidealintas ir kiauurai lyriškas. Yra žmonių, kuriems artimesnė širdžiai Galdiko ankstesnė kūryba, tiek alicijinė, tiek temperinė. Paroda pajvairino mažesnio formato spalvoti bei nespaltoti piešiniai ir labai malonūs mi-

niatiūriški temperos paveikslai. Jie užpildė visą žemąją Kultūros Židinio salę. Paveikslai įreminėti taip, kaip pats Galdikas juos rėmindavo — paprastai, lygių linijų rėmais, kuriuose laisvai alsuoja intensyvių spalvų peizažai. Beveik kiekvienas dailininkas turi savo pamėgtą rėminimo būdą, neišskiriant nė Galdiko.

Paroda tęsėsi 4 dienas. Jos uždaryme, gruodžio 14 vakarą, apie Galdiko asmenį ir jo mokymą kalbėjo buvusi mokinė Birutė Vilkutaitė-Gedvilienė, primindama įdomių įvykių iš Kauno meno mokyklos laikų ir iš gyvenimo Amerikoje. Velionies našlė, Magdalena Galdikienė, išreiškė padėką rengėjams, pirkejam ir lankytojams. Parodą pagarbina kalba uždarė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis.

Galdiko paroda Kultūros Židinyje laikytina pasisekusia. Ją aplankė šimtai žmonių. Parduota 13 paveikslų, žodžiu bei raštu iškeltas velionies atminimas ir padidintas monografijos leidimo fondas. Malonu pastebėti, kad dvejų metų bėgyje po dailininko mirties ši paroda jau yra penktoji. Per ją užsimezgė dar nuoširdesnis ryšys tarp dailininko ir New Yorko visuomenės, kuri nenustojė pirkusi Galdiko paveikslų, kol jie dar prieinami. Parodą ruošė ir visus sunkumus pakėlė L. K. Moterų Kultūros Draugija, vadovaujama A. Radzivanienės. Bendrom įėgom atliktas prasmingas darbas, palidijęs mūsų kultūrinį gyvastinumą New Yorko didmiestyje.

T. Leonardas Andrieus, OFM

Dail. Vytautas Kasiulis iš Paryžiaus svečiuodamasis New Yorke pas savo giminačius, apsilankė dail. Adomo Galdiko parodoje ir šnekučiuojasi su Magdalena Galdikiene.

Nuotr. V. Maželis

Jaunimo kongresui ruošiantis

Liko mažiau nei pusmetis iki birželio 30. Tą dieną rinktinis lietuvių jaunimas pradės antrąjį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Visų kontinentų jaunimo atstovų sukvietimas ir jiems tinkamos programos paruošimas kongreso rengėjams sukelia nemažą darbų ir rūpesčių. Kad tie darbai sėkmingai stumtųsi priekin, yra daromi dažni posėdžiai. Į tuos posėdžius atvyksta jaunimo kongreso komiteto atstovai iš tolimų JAV ir Kanados vietovių. Tokių visumos posėdžių suvažiavimų jau buvo 11. Vienas iš jų buvo Clevelande (spalio 23 ir 24); jį su-ruošė kongreso finansų komisija, turėdama tikslą aptarti jaunimo metų komitetų steigimo ir finansų telkimo reikalus. Kaip žinia, finansų komisijai vadovauja prityręs ekonomistas dr. Juozas Kazickas. Paskutinis kongreso komiteto posėdis buvo gruodžio 11 ir 12 Chicagoje, o kitas posėdis įvyksta sausio 15 ir 16 taip pat Chicagoje.

Visas jaunimo kongreso darbas yra planingai paskirstytas į specialių paskirčių komisijas, paskirčių ir kitus vienetus, kurie su įsipareigojimu atlieka savo pareigas. Suprantama, kad tokio plataus masto ruošia reikalauja ne tik intensyvaus darbo, bet ir žymių išlaidų. Centrinis darbo branduolys sudaro net 20 atskirų vienetų. Į darbą jau yra įsitraukę keletas šimtų jaunimo.

JAV-se jaunimo kongreso atstovai bus renkami Lietuvių Bendruomenės sudarytu rinkiminio komiteto apygardose. Rinkimai turėtų būti įvykdyti iki vasario 16. Atstovus renka mūsų jaunimas (nuo 16 iki 30 m. amžiaus). JAV yra paskirta 90 renkamių atstovų (jų amžius 18-30 m.). Apygardomis paskirstyta šiaip: Vidurio Vakarų (Chicago), apygardai — 34 atstovai, New Yorko — 13, Detroito — 7, Hartfordo — 7, New Jersey — 7, Pietryčių — 7, Clevelande — 6, Bostono — 5 ir Vakarų — 4.

Kitų kraštų atstovų rinkimus tvarko Lietuvių Bendruomenė savo nuožūra. Pvz. Kanados LB dalį atstovų rinks apylinkėse, o kitą dalį, po 2 atstovus, skirs jaunimo organizacijos.

Bene gyviausia jaunimo kongreso išvykos veikla ir susidomėjimas reiškiasi Australijoje. Pavyzdžiui laikytinas Sydney, kur išvykos komitetui vadovauja Jūratė Reisgytė. Iš 34 nominuotų kandidatų išrinkti 7: Liuda Apynyte, Violeta Bitinaitė, Ugnė Kazokaitė, Elena Kiverytė, Chris Matulis, Jūratė Reisgytė ir Vytenis Vasaris. Rinkimai įvyko gruodžio 12.

Sydney yra leidžiamas savaitraštis Mūsų Pastogė. Iš ten gauta įdomi žinia, kad sydneyje, užsidedę jaunimo kongreso išvykos ruošia, ėmėsi iniciatyvos redaguoti Mūsų Pastogės pirmąjį šių metų numerį! Sudarytas net redakcinis kolektyvas, kurin įeina Jūratė Reisgytė, Audrius Garolis, Vytenis Vasaris ir Antanas Laukaitis. Be to, Mūsų Pastogė įsivedė pastovų skyrių "Sydneyjaus kongresienos". Tai prašaitės, paliekančios jaunimo kongreso ruošimo gerus pėdsakus.

Kongreso programos komisijos darbas yra bene vienas iš pagrindinių kongreso darbų. Programos projektas svarstytas

ir diskutuotas komiteto ir komisijos posėdžiuose. Sunkus uždavinys yra pakviesti tinkamus ir įdomius prelegentus studijų dienoms. Studijų dienos įvyks Kent State universitete, Clevelande.

Programos komisijos pirmininkas dr. Algis Norvilas yra susitaręs su dr. Romu Kriaučiūnu, patyrusiu anketų ruošime ir davinį vertinime, paruošti lietuviškam jaunimui anketą apie mūsų jaunimo nuotaikas, lietuvių išlaikymo ir kitas problemas. Surinktiems daviniam vertinti bus naudojamas kompiuteris.

Žymi jaunimo kongreso eigas dalis įvyks Kanadoje. Ten ruošiamoji programa pavadinta "Jaunimo stovykla". Vieta — Romuvos stovykla. Komisijos pirmininkas yra Gediminas Breichmanas su žymiu pagalbinio personalu.

Jaunimo kongresu taip pat rūpinasi ir jį globoja Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Posėdžius stebi ir, juose dalyvaudamas, savo patarimais jungiasi PLB pirmininkas St. Barzdukas. M. Lenkauskienė yra PLB jaunimo sekcijos vadovė ir atstovų komisijos pirmininkė.

Ižengus į Jaunimo metus, tebūnie mūsų visų bendras rūpestis — lietuviškas atžalynas ir jaunimo kongreso geras pasisekimas!

J. Šlajus

Lietuvių kalba Kent universitete

Yra gautas oficialus leidimas studijuoti lietuvių kalbą vadinamuose Critical Language Program rėmuose Kent valstijiniame universitete, Kent, Ohio. Ši programa įsteigta studijuoti tom kalbom, kurios nėra dėstomos reguliariuose universiteto kalbų skyriuose.

Programos rėmuose šiuo metu yra galimybė gauti 21 valandų kreditus, pradedant nuo 1972 m. pavasario ketvirtio. 12 valandų bus naudojamos lietuvių kalbos vadovėlių Introduction to Modern Lithuanian. Tolimesniam kursui mokslo priemonės dar nėra parinktos.

Patį procedūrą yra labai paprasta. Studentas privalo išlaikyti "language ability" egzaminą, kuris turėtų parodyti, ar studentas gali atskirti ir pažinti garsus ir raides. Po to reikia užsiregistruoti ir norimą kursą. Studentas gaus vadovėlius ir kalbines juosteles, kad jis pats galėtų mokytis savo laiku. Jei-gi reikės pagalbos, bus pakviesti tinkami instruktoriai, kurie atvyks į Kent bent du kartus per savaitę. Su jais studentas galės padiskutuoti rūpimus klausimus, gauti patarimų, pasimokyti, kaip dirbti. Specialiai pakviesti profesoriai atvyks į Kent studentų egzaminuoti.

Nors pradžioje (lietuvių k.) programa galės duoti tik 21 kreditą, bet yra vilčių, kad kreditų skaičių pavyks padidinti (taip buvo padaryta su kinų ir japonų kalbų programomis). Šios programos ateitis ir pasisekimas priklausys nuo ja pasinaudojančių studentų skaičiaus. Pats studentų skaičius nėra numatomas: svarbu tik, kad atsirastų bent vienas kitas studentas, kuris pasinaudotų šia programa. Gal ateityje, pridėjus dar 50 valandų kreditų, bus galima ir šioje programoje įsigyti reguliarius kolegijos ("undergraduate") mokslo laipsnius.

Visa lietuvių kalbos programa atsieis apie 520 dolerių. Kitų išlaidų (ne iš universiteto pusės) nebus. Kaip minėjome, svarbu, kad nors vienas kitas studentas šia programa pasinaudotų jau pačioje pradžioje. Vėliau jau galės ja naudotis bet kuris studentas bet kuriuo metu, net jei kurį laiką ir nebūtų pasinaudojęs šiuo numatomu kursu. Studentai, kurie jau gerai moka lietuvių kalbą, galės (išlaikę tinkamus egzaminus) gau-

Detalė iš P. L. Instituto absolventų vakaro: pirmosiose dviejose eilėse absolventai po diplomų įteikimo akto; II eilėje 3-čias iš dešinės — Rimas Černius, lietuviškojo švietimo premijos laimėtojas.

Nuotrauka V. Noreikos

Lietuviško švietimo premija

Šios rūšies premija, regis, bus pirmoji lietuvių išeivijos švietimo istorijoje. Ji yra 500 dol. dydžio, skirta lituanistinių mokyklų mokytojų prieaugliui ugdyti, o tuo pačiu ir iškelti švietimo reikšmei. Gi lietuvių išlaikymo veikloje lietuviškojo švietimo reikšmė nėra ne kiek mažesnė už reikšmę kitų kultūrinių apraiškų, kurios jau ne nuo šandien premijuojamos.

Šią pirmąją švietimo premiją suorganizavo JAV LB Švietimo Taryba, bendradarbiaudama su Pedagoginiu Lituanistikos Institutu ir Lietuvių Fondu.

Šiais mokslo metais lietuviškojo švietimo premiją laimėjo Pedagoginio Lituanistikos Ins-

tituto absolventas Rimas Černius, kaip stropiausiai visus trejus metus lankęs ir geriausiais pažymiais baigęs tą institutą. Premiją jam įteikė Švietimo Tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas 1971 gruodžio 11 absolventų vakaro proga Chicagoje.

Rimas Černius yra gimęs 1951 balandžio 1 Chicagoje. Šiuo metu jis lanko The University of Chicago, kur studijuoja filosofiją. Šeštadieniais dirba Chicago aukštesniosios lituanistinės mokykloje. Čia jis dėsto lietuvių kalbą ir literatūrą.

Kiek žinoma, lietuviškojo švietimo premija bus periodinė ir, galimas dalykas, palaipsniui didinama. Ją galės laimėti bet kuris P. L. Instituto studentas, stropiai jį lankydamas ir geriausiais pažymiais baigdamas.

Yra vilčių, jog panaši premija galės būti suorganizuota ir šio instituto neakivaizdinio skyriaus studentams. Gi taip pat yra vilčių, jog ir lietuvių visuomenė išties Švietimo Tarybai savo pagalbos ranką, kaip visada, taip ir dabar, kada lietuviškasis analfabetizmas supa mus iš visų pusių. Tą apsupimo žiedą galės pralaužti ne kas kitas, o tik lietuviškai apsišvietusi jaunoji karta.

Domas Velička

Kalėdų eglutė ir Vliko pirmininkas Detroito spaudoje

Detroito dienraštis "Detroit News" gruodžio 22 įdėjo Donald P. O'Connor platų straipsnį, pavadintą "Lietuviška kalėdinė eglaitė skelbia laisvės viltį". Straipsniui mintį — medžiagą pateikė Southfield, Detroito, viešojo bibliotekos buvusi pastatyta Kalėdų eglaitė su lietuviškais papuošimais — šiaudinukais ir kt. Nurodyta, kad eglaitę papuošė Urslė Astrienė, iš Grand Rapids. Ta proga dienraštis antrojo straipsnio dalyje pateikė pasikalbėjimo su Vliko pirmininku dr. J. K. Valiūnu minčių. Jis Detroito lankėsi Vliko seimo metu.

Dienraštis papasakojo apie Vliką, jo veiklą, apie pirmininką dr. Valiūną, kuris korespondentui nurodė ir dvejų kunigų, Zdebskio ir Bubnio, nuteisimą. Valiūnas kalbėjo: "Mes kovojame su rusais nenaudodami smurto, teise pasiremami. Tačiau mūsų tauta vis dar pasrūvusi krauju". Valiūnas dar pažymėjo, kad lietuviai ir toliau kovosią, skleisią pasaulio objektyvią informaciją, be to, naudosis savo rinkimine galia bei ūkinį pajėgumą.

Dr. Valiūnas nurodė ir jo vykdytas keliones pasaulyje ir pabrėžė: "Mes norime paveikti visas J. Tautose atstovaujamas vyriausybes reikalaujanti Sovietų Rusijos, kad ji Baltijos valstybes išlaisvintų iš kolonializmo varžtų. Amerikiečiai turėtų suprasti Sovietų Rusijos agresyvumą ir jos siekimus JAV-"

(nukelta į 5 psl.)

Per Kultūros Židinį
lietuvių bendradarbių!

pe buvęs Simas Kudirka. Vsi jie buvo nubauti kaliniu vienuose, ir jiems atimtos kai kurios lengvatos, pvz. leidimas lankytis giminėm ir teisė per metus gauti vieną paketą.

(Elta)

PO CHICAGOS DANGUM

Paštininkai ir namų savininkai

Repšių namuose gruodžio 19 įvyko gausus metinis paštininkų susirinkimas. Ši organizacija, atrodo, atstovauja tik Lietuvos buvusiems paštininkams, telegrafo, telefono ir radijo tarnautojams. Kodėl ji nesujungia ir JAV paštuose dirbančių lietuvių, kurių yra gana daug Chicagoje? Jei bus leidžiama antrąjį dalis knygos apie paštininkus, vertėtų įtraukti visus lietuvius.

Marquette Parko lietuvių namų savininkų draugijos metinis susirinkimas gruodžio 17 buvo tvarkingas ir be didelių ginčų. Pirm. Bacevičius ir kiti nariai padarė pranešimus. Pasirodė, kad valdyba ir nariai daug dirbo. Buvo paliesti opūs klausimai. Per 700 lietuvių namų savininkų dabar priklauso prie draugijos. Reikia tikėtis, kad draugija didės. Į naują valdybą išrinkti: Skeivys, K. Oksas, K. Šimkus ir kiti. Pasitraukė K. Brazaitis ir J. Vikšraitis. Spaudai rašys St. Patlaba ir A. Barakauskas. Daug straipsnių amerikiečių spaudai parašė ir pirm. Bacevičius. Svetimio ir mokyklų reikalams perrinkta Mary Charaska, kuri priklausys prie apylinkės mokyklų organizacijos. Namų savininkų draugija yra atstovaujama ir kitose vietose organizacijose.

Po Kalėdų triukšmo

Viskas nutilo. Nebeskamba giesmės nei Kalėdų senelio varpeliai. Praėjo Kalėdos ir dovano pasikeitimas. Prekybininkai skelbia, kad šį sezoną 40 proc. daugiau padaryta biznio. Daug būta nelaimių. Daug džiaugsmo ir gėrio su iškilmingom Bėmelio mišiomis, su sveikinimais ir banketais. Nebuvo sniego. Temperatūra sukosi tarp 35-49 laipsnių.

Chicago šauliai

Daugelis šaulių įsigiję uniformas. Gražiai pasirodė paradosai ir kitur. Vytauto Didžiojo kuopa čia veikia pati pirmoji. Matyti, turi gerą vardą, kad pastutiniu metu į ją įstojo šie lietuviai: Stanley Balzekas, Jr., Zena Lux, Eleonora Sereičikienė, Ona Balnienė, Ant. Ragauskas, Ant. Meskinis, Morta Burakas, Pranas Burakas, Myk. Liubertas, Valentinas Staugaitis, A. Valys, Just. Astrauskas, A. Olšauskas, Jurgis Genčius ir kandidatas Augustas Kaupas. Viso 16. Kuopa leidžia savo biuletenį, turi meno ir sporto sekcijas.

Marijos aukštesniosios mokyklos tėvų klubas

Gausus tėvų klubo susirinkimas įvyko gruodžio 19. Darbą pranešimai iš veiklos. Didžiausias parengimas — Las Vegas vakaras — davė virš 8 tūkstančių pelno. Kasoj yra pinigų, tačiau tėvų klubas apmoka už mokslą tom mergaitėms, kurių tėvas miršta. Tokių išlaidų susidaro iki 4 tūkstančių.

Ivinskio ...

(atkelta iš 3 psl.)

kursą, kasmet naujų paskaitų neruošia, o tik papildoma naujomis žiniomis. Gi prof. Z. Ivinskis man pačiam rašė, kad jis "senų barščių neatšildo". Vadinasi, visas paskaitas ruošdavo iš naujo.

Lietuviškos institucijos jam nedaug tepadėjo. Siek tiek ji rėmė draugai. Lietuvių Fondo pagalba, rašant lietuvių tautos istoriją, atėjo pavėluotai, kai jo organizme jau buvo įsigalėjęs visanaikinantis vėžys.

Jo darbai liko nebaigti. Tikime, kad juos užbaigs jo draugai ir jo paruošti jaunesni istorikai, ypač L.K.M.A. Istorijos Mokslų sekcijos nariai.

Pats prof. Z. Ivinskis atliko didelį darbą. Jis Lietuvos istorijos mokslą pastatė ant objektyvios tiesos pagrindo, kuris paremtas šaltiniais.

Išėkis, Mielas Drauge, ramybės ir pats nuejęs į istoriją.

Sesėlė Salesia, mokyklos direktorė, pasveikino tėvus Kalėdų proga ir pasidžiaugė, kad mokyklų tvarka gera, mergaitės gerai mokosi. Alice Stephens atvyko su mergaičių oktetu ir sugiedojo kelias giesmes, o seselė Klorita vadovavo chorui, kuris atliko 12 kūrinių. Vėliau buvo dovanų laimėjimai ir vaišės. Kun. Malin sukalbėjo maldas.

Nauja tvarka

Marquette Parke, Gimimo parapijos bažnyčioje nuo sausio 8 įvesta nauja mišių tvarka. Šeštadieniais 5 val. vak. mišios lietuviškai, 6 val. vak. angliškai. Sekmadieniais: 7 ir 8 val. ryto lietuviškai, 9:15 angliškai, 10:30 val. lietuviškai, 12:15 ir 5 val. vak. angliškai. Panaikintos mišios 6 val. rytais. Dabar sekmadieniais turėsime trejas mišias lietuviškai ir trejas angliškai. Skaitytėjai būna daugiausia lietuviai. Adresas: 6812 So. Wash. tenaw. Tel. 776-4600.

Plati klubo veikla

Anglijos gyvenusių lietuvių klubo valdyba savo posėdy nutarė įvykdyti šiuos keturis didesnius užsimojimus: Užgavėnių balių vasario 12, Motinos dienos minėjimą su meniniais pasirodymais, tradicinį klubo banketą ir Anglijos lietuvių dailininkų meno parodą Čiurlionio galerijoje gruodžio mėnesį. Iš šių parengimų vieno pelnas bus paskirtas jaunimo kongresui arba paremti jaunimui, atvykstančiam iš Anglijos.

Du klubo nariai, Duseikienė

ir Izokaitis, kaip ilgamečiai Dainavos ansamblio dainininkai, buvo pagerbti ir apdovanoti 25 metų ansamblio sukakties proga. Sidabrinė dienoj dalyvavo Aukščiūnas, Bilitavičiai, Duseikienė ir Izokaitis.

Pirmyn choras ir poema

Atgijęs Pirmyn choras kovo 4-5 Marijos aukštesniosios mokyklų stato Leharo "Linksmąją našlę". Choras labai sparčiai ruošiasi. Jo valdyba su sol. Al. Braziu priesaky turi daug darbo ir rūpesčio. Bet, žinant K. Steponavičiaus ir choristų pasiaukojimą dainai, reikia tikėtis, kad Pirmyn choras atneš daug pasigėrėjimo, kaip atnešė Dainava. Sėkmės jiems!

Džiugu, kad Simą Kudirką stengiamasi įamžinti įvairiais būdais. Val. Šimkus paskelbė Laisvosios Lietuvos konkursą parašyti apie jį poemą. Yra jau išleistos kelios knygos. Bet dar turėtų kas skirti kokią premiją dramaturgam, kad jie parašytų teatralinę veiklą apie S. Kudirką. Jei Laisvoji Lietuva skiria 1,000 dol. poemai, tai gal kas galėtų skirti premiją ir dramaturgams.

Jaunimas ir jo žygis

Tenka pasidžiaugti, kad Chicago ir apylinkės lietuvių jaunimas veržiasi į mokslus ir pasižymi talentais ir veikla. R. Cernius gavo 500 dol. premiją, kaip geriausiai baigęs lituanistinį institutą. De La Salle institute Algimantas Ribskis įrašytas į studentų garbės sąrašą. Vyt. Ribskis — Chicago Circle

Jaunimo kongreso komiteto posėdžio metu. Iš k. Jonas Šoliūnas, Milda Lenkauskienė, Stasys Barzdukas — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, Stepas Lukauskas. Nuotr. A. Gulbinsko

garbės studentas.

Prieš kurį laiką Chicagoje buvo sudarytas Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę komitetas, bet dabar su savo veikla jis nesirodo. Ar to žygio iš viso jau nebebus? Toks svarbus žygis jau turėjo įvykti pernai, kai viso pasaulio spauda, televizija ir radijas daug kalbėjo apie Lietuvą.

Reikia darbininko

Chicago Raudonojo Kryžiaus skyriui labai reikia lietuvių vertėjų ir savanorių talkininkų. Lietuviams svarbu šioj istaigoj turėti savo žmogų. Kreiptis: 43 East Ohio St., Chicago, Ill. Tel. 467-5800.

Netekom uolii darbininkų

Prieš Kalėdas East Chicago išsiskyrė iš gyvųjų tarpo Jonas Steikūnas. Buvo veiklus organizacijoje ir lietuviškojo visuomenės. Būdamas Vokietijoje, reiškesi Meerbecko stovykloj.

Netikėtai išskelavo į amžinąbę Vaclova Vainauskienė, daug dirbusi su skautais, parapijoj ir kitur.

Per Amerikos Balsą ir vietos radiją sužinojom, kad mirė mūsų žymus istorikas prof. Zeno-

nas Ivinskis, kurio artimųjų ir mokinių daug yra Chicagoj.

Visiems, netekusiems savo artimųjų, mūsų giliausia užuojauta.

Įžengus į naujuosius metus

Organizacijos ir privatūs asmenys savo būreliuose gražiai sutiko naujuosius metus. Sunku gauti salių, todėl lietuviai išsiblaško po visą miestą ir užmiestį.

Vertėtų ryškiau paplanuoti, ką lietuviai išieivijoj galėtų šiais metais padaryti. Tai rinkiminiai metai. Bus progos politikus paspausti Lietuvos reikalui, priminti ir Simą Kudirką. Prašėm pašto ženklų — negavom. Nebuvo nė laivas pavadintas S. Kudirkos vardu. Kažin, ar turėsim jo vardo gatvę Marquette Parke?

Bal. Brazdžionis

— Prel. dr. Zenonas Ignatavičius, Rio de Janeiro arkivyskupijos generalinis vikaras lietuviams, gruodžio mėnesį lankė lietuvių šeimas tolimesnėse pietų Brazilijos vietovėse. Vežasi skaidres apie Lietuvą. Jų dalis buvo atsiųsta PLB švietimo tarybos lituanistinėm mokyklom.

KULTŪROS ŽIDINY — aukos statybai

Kultūros židiniui, Tėvų pranciškonų vienuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukojo:

E. F. Jakatt, Elmont, N. Y., 100.

K. J. Jonynas, Rego Park, N.Y., 10, anksč. 192, pažad. 300

V. C. Kazlauskis, New Hyde Park, N. Y., 100, anksč. 200.

M. Klimas, Elmont, N. Y., 100.

E. J. Liaukus, Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 530.

J. Lukoševičius, Woodhaven, N. Y., 150, anksč. 200.

S. A. Mickewich, Brooklyn, 50, anksč. 50.

A. J. Miknius, N.Y.C., 10, anksč. 30, pažad. 100.

I. Plywko, Far Rockaway, N.Y., 20, anksč. 50, pažad. 100.

A. J. Mrozik, Richmond Hill, N. Y., 100, anksč. 15.

J. V. Šileikis, Woodhaven, N.Y., 100, anksč. 120, pažad. 600.

H. Stelmokas, Brooklyn, N. Y., 200.

K. Skarulis, Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 100.

E. Treimanis, Woodhaven, N.Y., 25.

J. C. Vilpišauskas, Brooklyn, N. Y., 100.

A. Rinkevičius, Brooklyn, N.Y., 100, anksč. 600, pažad. 1000.

J. Hendricks, Ridgewood, N. J., 5.

M. V. Stepšis, Lakewood, N. J., 35, anksč. 1000.

J. Juodis, Brooklyn, N. Y., 20, anksč. 105 ir 100 albumų "Tautos Keliu".

WAYNE, N.J.

E. Beal 5.

A. Bražinskas 5.

V. Frappolli 15.

R. Fieldhouse 15.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Sįsių:

BUILDING FUND

Franciscan Monastery

680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Kituose laikraščio numeriuose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

J. Kemėžis 15.

D. Meizys 10.

J. Shnesko 4.

J. M. Young 8.

CLIFTON, N. J.

G. Alinskas 30, pažad. 100.

V. Gilius 13.

V. Gružas 15, pažad. 100.

J. Kaseley-Krakauskas 10, pažad. 100.

J. Kontautas 5, pažad. 100.

W. Lapinski 8.

J. B. Michal 5.

PATERSON, N.J.

R. Figliolino 4.

A. Gudonis 5.

J. Jackūnas 20.

A. Juraška 5.

M. Kulikaitis 10, anksč. 10, pažad. 100.

P. Malin 20.

V. Matonis 3.

A. Rugsys 5, anksč. 30, pažad. 200.

A. Slezak 5.

M. Stankus 5.

D. Stanaitis 2.

T. Verveat 2.

A. Visockis 10.

PILODO PAŽADUS

A. Znotas, Kearny, N. J., 10.

A. Zalinskas, Kearny, N. J., 10.

J. Svirmelis, Kearny, N. J., 25.

St. O. Skurvydai, E. Newark, N. J., 80.

Blizinskas, Elizabeth, N. J., 10.

J. Lucas, W. Orange, N. J., 40.

J. Krakauskas, N. Arlington, N. J., 5.

IŠ VISUR

— Brazilijos lietuvių jaunimas nuomoja lektuvą skristi į II PLJ kongresą. Ekskursija išskris birželio 28 ir JAV bus mėnesį laiko.

— Kazys Inčiūra laimėjo pjesių konkursą okupuotoj Lietuvoj. Konkursui buvo atsiųsta 19 kūrinių. Vertinimo komisija pirmos premijos neskyrė. Antra premija teko K. Inčiūrai už pjesę "Gulbės giesmė", trečioji — Marcelijui Martinaičiui už pjesę "Pelenų antelė".

— Sydney atstovai iš Australijos į II PL jaunimo kongresą jau išrinkti. Rinkimuose dalyvavo 34 nominuoti kandidatai. Išrinkti: Liuda Apyntė, Violeta Bitinaitė, Ugnė Kazokaitytė, Elena Kiverytė, Chris Matulis, Jūrātė Reisgytė, Vytenis Vasaris. Kandidatais išrinkti: Birutė Aleknaitytė, Laima Laukaitytė, Rimas Skeivys, Mindaugas Mikalauskas, Gediminas Sautka.

— Rio de Janeiro kolonijoj sausio 30 lankysis Sao Paulo Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras, kuris giedos mišių metu ir koncertuos Vasario 16 ir Simo Kudirkos minėjime tą pačią dieną.

— Kolumbijos lietuvių jaunimo suvažiavimas ir studijų dienos rengiamos vasario 11-13 Medellino mieste. Bus diskutuojama jaunimo kelionė į P L J kongresą.

— Ohio lietuvių gydytojų draugijos naujai 1972-73 metams išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: dr. J. Skrinska — pirmin., dr. A. Čepulis — vicepirmin., dr. J. Mačiulis — sekr., dr. J. Stankaitis — ižd., dr. Vl. Ramanauskas — valdybos narys.

— Kęstutis Česonis vadovauja LB Baltimorės apylinkės jaunimo metų komitetui, priklauso vietos LB Lietuvos reikalų komisijai ir yra daug pasidarbavęs S. Kudirkos, Brazinskių ir Simokaičių reikalais.

— Lietuvių Fatimos parapija Urugvajui minėjo 17 metų sukaktį. Į šventę atsilankė Sv. Sosto nuncijus arkivysk. A. Sepinski, OFM, su savo sekretorium. Nuncijus aukojosi mišias. Pamokslą pradėjo lietuviškai "Garbė Jėzui Kristui". Pietų metu Lietuvos atstovas A. Grišonas padėjo nuncijui už moralinę paramą ginant Lietuvos bylą. Meninė daly pasirodė vaikų ir "Aido" choras ir jaunimo ansambliai su tautiniais šokiais.

— Imigrantai Argentinoj ir šiemet lapkričio 28 turėjo didelę šventę, kurioj dalyvavo ir lietuviai. Per tautybių mišias lietuviškai maldas kalbėjo kun. A. Steigvila, prie vėliavos budėjo P. Gudelevičius. Po pamaldų įvykusiame šokių festivaly ansamblis "Ateitis", palydint akordeonu J. Romeikai, pasirodė keletą tautinių šokių. Šventę dalyvavo JAV ambasados I sekretorius Vyt. Dambraiva su šeima, ALOS tarybos pirm. A. Mičiūdas ir daug lietuvių iš Buenos Aires ir Avelanados.

— Britanijos Inžinierių Sąjungon priimtas inž. Stepas Nenortas, baigęs studijas Londone, projektuoja maisto pramonės mašiną vienoj stambioj Londono įmonėj. Inž. S. Nenortas yra D. Britanijos Lietuvių Sąjungos ilgametis valdybos narys, buvęs jos pirmininkas, 12 metų vadovavęs Lietuvių namų bendrovės valdybai.

Joseph W. Šalinis, ilgametis Darbininko skaitytėjas iš Detroito, su gražiais linkėjimais Darbininko štabui pradėdamas N. Metus, siunčia numeratą ir pridėda auką spaudos reikalui 42 dol., suprasdamas, kad pereinant į offsetą, daug daugiau kaštuoja laikraščio leidimas. Kiti skaitytėjai irgi prašomi atkreipti dėmesį su auka, kad nereikėtų kelti Darbininko prenumeratos. Administracija geradariui dėkoja ir laukia, kad ir kiti suprastų lietuviškos spaudos sunkumus. Darbininko administracija.

Dr. Valerija Raulinaitienė

Pittsburgh, Pa.

ESAME PRATURTĖJE

Nors Pittsburghe ir nedaug lietuvių, o lietuviško veikimo dar mažiau, bet vis tiek mes savo tarpe turime nemažai gana žymių asmenų. Pittsburgho viešųjų mokyklų viršininkas yra lietuvis dr. L. Kishkunas, yra keli žymūs advokatai, mokytojai, inžinieriai, M.D. gydytojai ir dantistai, taip pat nemaža įvairių verslininkų.

O kai mūsų koloniją praturtino dr. Valerija Raulinaitienė, Lietuvos vyčių 19 kp. pirmieji pasiuntė "welcome to Pittsburgh" su geriausia linkėjimais dr. Valerijai Raulinaitienei.

KALEDŲ EGLUTĖ IR VLIKO PIRMININKAS DETROITO SPAUDOJE

(atkelta: iš 4 psl.)

bes paversti antraile valstybe... Pagaliau Vliko pirmininkas teigė, kad Vlikas, atstovaujantis 3.2 milijonam gyventojų, kovos tol, kol Lietuva taps suvereni valstybė. Jo žodžiais, "Mes neleisime Rusijai snauti..." (Elta)

Dr. Valerija Raulinaitienė yra pirmutinė visoj Amerikoj valdžios paskirta tokiom svarbiom pareigom moteris, tai tikrai pittsburghiečiai yra labai malonu turėti savo tarpe tokią profesionalę.

Tada "The Pittsburgh Press" moksline korespondentė Dolores Frederick apie ją paskirtą direktorium Veteranų ligoninės Leech Farm, plačiai parašė, išpasakojo jos mokslą Kaune, pasitraukimą užsienin ir atsiradimą Amerikoj.

Gavusi leidimą medicinos praktikai 1951, ji dirbo Woodward, Iowa, ligoninėj; 1954 pakelta į klinikinio skyriaus direktorių. Paskiau ji priėmė siūlymą persikelti į Veteranų ligoninę Downey, Ill., kaip psichiatrijos rezidentė. Ji buvo išrinkta "metų žymiuoju priežiūros pareigūnu federalinėje tarnyboje" ir tris kartus buvo siūloma į Veteranų ligoninių direktorius. Bet ji vis atsisakė. Pagaliau pereitais metais sutiko.

Laikraštis įdėjo ir dr. V. B. Raulinaitienės nuotrauką.

Skaitytėja

MENO PARODA NEW YORKE

New Yorko LB apygardos valdyba praneša dailininkų žiniai, kad šiais 1972 metais Vasario 16 šventės proga yra organizuojama meno paroda.

Paroda įvyks Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y., ir tęsis nuo vasario 19 iki vasario 27 dienos.

Parodoje yra kviečiami dalyvauti visi lietuvių kilmės dailininkai be amžiaus ir lyties skirtumo, gyvenant Amerikoje ir Kanadoje.

Kūrinių formatai išorinėje išmėros juos rėmams negali būti didesnis už 50 inčų pločio ir 84 in-

čus aukščio. Darbai turi būti švariai ir tinkamai įremini. Grafika, piešiniai ir akvarelė, jei siunčiama per pašta ar per transporto bendroves, privalo būti įremini stori plastikai.

Dailininkai kiekvieno kūrinių antro pusę atžymi: savo vardą ir pavardę, adresą, kūrinių pavadinimą, techniką ir kainą. Neparduodami kūrinių atžymimi didele raide N.

Darbai, siunčiami paštu ar per transporto bendroves, turi būti gerai supakuoti, kad pristatymo ir grąžinimo metu jie nebūtų sužalojami.

Skulptūra neturi būti sunkesnė už 50 svarų ir erdvės tūriui turi sutilpti 36 inčų kvadratu.

Dailininkai, kurie savo kūrinius tegali į parodą pristatyti paštu ar per transporto bendro-

ves, gali kreiptis į vietos LB valdybą, kad pastarosios padengtų transporto išlaidas ir draudimą.

Parodai užsidiarius, kūrinių jų savininkams bus grąžinami tomis pat priemonėmis, o šias išlaidas padengs N. Y. apygardos valdyba.

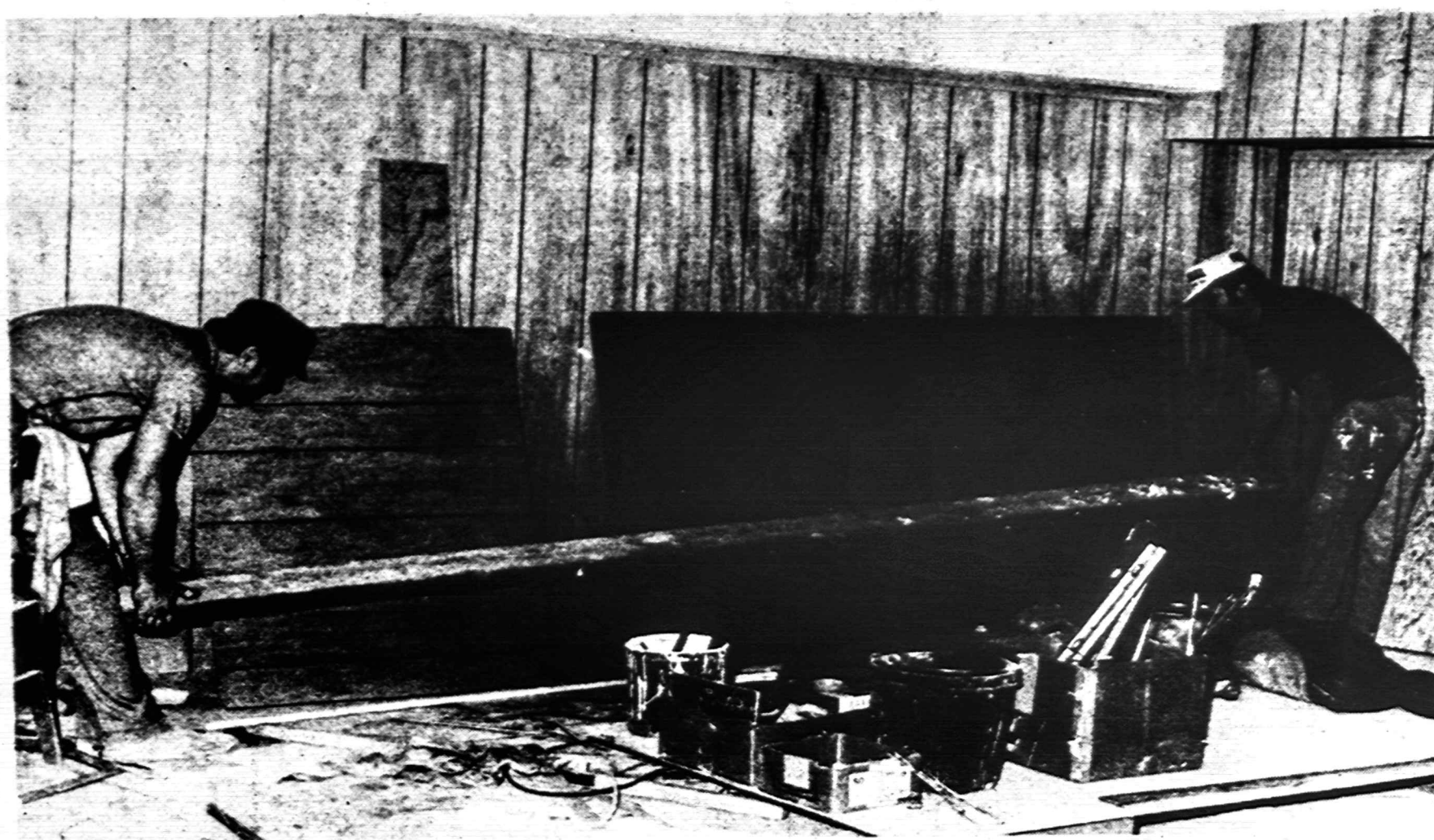
Kūrinių į parodą bus priimami tik parodos juri komisijai atrinkus. Kiekvienas dailininkas juri komisijai pristato ne daugiau kaip 3 darbus. Darbai grąžinami tik parodai užsidiarius.

Kūrinius į parodą siųsti šiuo adresu: V. K. Jonynas, 182-39 Jamaica Ave., Hollis, N. Y. 11423.

Kūrinius išsiųsti neatidėliojant, kad adresatą pasiektų ne vėliau, kaip iki š. m. vasario 6 d.

Dailininkai, kurie savomis priemonėmis pristatys į parodą kūrinius, juos atgabena tiesiog į Kultūros Židinį š. m. vasario 7 d., pirmadienį nuo 10 val. ryto iki 8 v.v.

Dedamos pastangos šios parodos proga atrinkti ir skirti dvi M. K. Čiurlionio vardo premijas.

Kultūros Židinyje įrengiama apatinė salė. Dirba A. Jankauskas ir V. Gintautas.

Baltimorės žinios

Lietuvių radijo valandėlė sausio 15, šeštadienį, 8 val. vak. Lietuvių Svetainės didžiojo salėje rengia šokių ir juokų vakarą. Programą atliks Kazys Dabaras, svečias iš Philadelphia. Po programos šokiamas groso Jono Lekevičiaus orkestras. Bufo bus galima gauti lietuviško maisto. Valandėlės vedėjai A. Juškus ir K. Laskauskas, daugelį metų suteikę Baltimorės ir apylinkių lietuviams malonių klausymo valandų, kviečia atsilankyti ir paremti jų darbą.

Daina, Baltimorės vyrų choras, uoliai ruošiasi koncertui, kuris įvyks sausio 29, šeštadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių Svetainės didžiojo salėje. Po koncerto šokiamas groso Edvardo Karčiauskos orkestras. Veiks bufetas su valgiais ir gėrimais.

Ištikimybės ženklai buvo išdalinti sausio 9, sekmadienį, per 8:30 val. mišias Šv. Vardo draugijos vyrams ir jaunuoliams, kurie kiekvieno mėnesio antroje sekmadienį uoliai dalyvavo mišiose ir kartu su kitais primindavo Šv. Sakramentą. Mišias aukoją kuopos dvasios vadovas kun. A. Dranginis. Pasveikino ir ženklus išdalino klebonas prel. L. Mendelis. Kviečiami ir kiti vyrai įstoti į šią draugiją.

Ona Butkevičienė, ankstesnės kartos lietuvė, staigiai mirė North Arundel ligoninėje gruodžio 29. Velionė buvo susipratusi lietuvi ir ištikima Šv. Alfonso parapijos narė. Trys kunigai aukoją gedulingas mišias už jos vėlę Šv. Alfonso parapijos sausio 3. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nulindime liko sūnus Kazys ir dukros Ona ir Genovaitė bei eilė vaikų.

Jonas Obelinis

New Haven, Conn.

Pas moteris klubietes

Vietos moterų klubas lapkričio 14 Židinių bute suruošė gražią kultūrinę popietę. Dalyvavo beveik visos narės su vyrais, keletas viešnių ir svečių. Iš toliau atvykusių dalyvavo B. Bieliukas iš New Yorko.

Paskaita, apie rusų rašytojo Dostojevskio lietuvišką kilmę, skaitė lietuviams gerai žinomas poetas Stasys Santvaras. Poeto visada malonu klausytis. Vykusios užmegzta paskaitos pradžioje gražiai tęsėsi ligi pabaigos. Tema — kontroversinė. Jei ir nepripažintume Dostojevskio lietuviškos kilmės, tačiau maloniai mus nuteikia jo dukters gražūs žodžiai ir teigiami atsiliepimai apie lietuvių. Po paskaitos dail. V. Vizgirda parodė skaidres iš Lietuvos dailininkų kūrybos.

Židinių šeima klubą labai parėmė, leisdamas pasinaudoti gražiu ir erdviu butu. Nėgana to, jie visus puikiai ir pavaišino!

Praeietyje klubas kasmet turėdavo po du kultūrinius rengimus, tik praėjusiais metais dėl įvairių nenumatytų priežasčių reikėjo pasitenkinti vienu.

Kai kurias klubo nares prisilgė artimųjų mirtys. Didelio skausmo ištikta yra Salomėja Nasvytytė-Valiukienė. Birželio mėnesį devynių dienų laikotarpį ji neteko abiejų tėvų. A. a. S. Nasvytienė buvo klubo narė. Vytautas Valiukas, prieš metus atleistas iš darbo, išvyko dirbti Vokietijoje. Salomėja pasilikus visiškai viena. Kitų narių vaikų vedė, ištekojo, o dar kitų išvažiavo kitur mokyti.

Albina Lipčienė

Mike Douglas, pietų šeimininkas CBS-TV programos "Mike Douglas Show". Pietus rengė katalikų aktorių gilda. Kairėje Mrs. Douglas, dešinėje — Helen Kulber, gildos narė, Lietuvos vyčių atstovė.

Nuotr. Binkins.

ROCHESTER, N. Y.

Visa mokykla dalyvavo kalėdinėje programoj

Lietuviškos mokyklos kalėdinis parengimas, įvykęs gruodžio 19, buvo patrauklus ir įvairus. Programon buvo įtraukti visi šios mokyklos mokiniai. Malonu buvo stebėti, kai prieš 20-22 metus buvę šios ar kurios kitos lietuviškos mokyklos mokiniai, dabar jau rūpestingi tėvai, su pasitenkinimu sekė savo prieauglio atliekamą programą.

Susėdus tėvams, seneliams, vaikams ir vaikaičiams už gausiai skanumynais apkrautus stalius, tėvų komiteto pirm. dr. Jonas Dėdinas išryškino viešųjų, privačių — katalikų ir lituanistinių mokyklų skirtumus ir jų uždavinius. Esą, jei viešosios mokyklos stengiasi savo auklėtinius parengti materialiniam gyvenimui, katalikiškosios prideda ir krikščionišką auklėjimą, tai lituanistinės, savo esme būdamos arčiau katalikiškų idealų, žadina ir plečia lietuvišką akiratį ir formuoja lietuvišką būdą.

Puošnią kalėdinę eglutę uždegė M. Stankienė, ilgametė šios mokyklos tėvų komiteto narė. Pažymėtina, kad M. Stankienė yra austrų kilmės, jau seniai gerai kalbanti lietuviškai, veikli Lietuvių Bendruomenės apylinkės narė, įvairių parengimų stropi dalyvė. Tai Juozo Stankaus žmona, trijų vaikų motina.

Uždegus eglutę, buvo vaidinamas Jurgio Jankaus kalėdinis scenos vaizdelis "Sapnas, ne sapnas". Visi veikalėlio vaidintojai verti pagyrimo už gerą lietuvių kalbos vartojimą. Jų amžius sukosi tarp 6 ir 9 metų. Už šio įdomaus veikalėlio gerą parengimą nuoširdi padėka priklauso Izabelei Žmuidzinienei, nepaigailėjusiai nei laiko, nei kantrybės.

Mažieji vaidintojai buvo: Simas Žmuidzinas, Antanina Žmuidzinaitė, Paulius Klimas, Raimundas Kiršteinis, Artūras Lapinas, Rasutė Krokutė, Lina Klimaitė ir Laura Pierce.

Mokyklos vedėjas Br. Krokys, sveikindamas tėvus su Kalėdų šventėmis, pasidžiaugė, kad lituanistinė mokykla gali didžiulius tikrai nuoširdžiai dirbančiais mokytojais — Aldona Kiršteinienė (buv. vidurinėsios mokyklos mokytoja) ir Vyt. Žmuidzinu.

Atvėrus Kalėdų seneliui su didžiuliu dovanų maišu (VI. Keiba), visi mokiniai stengėsi, kas kuo gali pasirodyti. Giedojo kalėdines giesmes ir deklamavo. Mokytojai pranešė, kurie mokiniai daugiausia yra perskaitę knygelių ir kiek tai sudarė puslapių. O tai buvo tikrai įspū-

dingi skaičiai. Mokinių chorui vadovavo Vyt. Žmuidzinas.

Sis spalvingas mažųjų parengimas buvo baigtas inž. Kęstutis Lapino vadovaujamo orkestru-kvinteto pusvalandžio koncertu. Pasirodė, kad jauni orkestrantai visai pagirtinai susigrojo. Jie pagrojo kalėdinių ir lietuvių liaudies dainų melodijų. Orkestrą sudaro: Vyt. Butrimas — groja būgnu, Tadas Klimas — gitara, Arūnas Lapinas — pianu, Juozas Laukaitis — saksofonu ir klarnetu. Visi lanko vidurinę mokyklą, išskyrus A. Lapiną, kuris dar pradžios mokykloje.

Inž. Kęstutis Lapinas yra iš Montreolio Lapinių giminės, kuri yra garsėjančio jaunimo ansamblio Gintaro siela ir širdis.

Kun. Pranui Valiukevičiui 60 m. Šv. Jurgio lietuvių katalikų parapijos klebonas kun. Pranas

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Lietuvos kankinių koplyčios Romoje šventinimo iškilmės. Dalyvauja Lietuvos vyčiai. Popiežiaus Pauliaus VI ir vysk. P. Marcinkaus kalbos bei giedojimai šventinimo metu. Stereo, kaina 5 dol.

Jūreiviu keliai ir kitos dainos, groja ir dainuoja Kauno Oktava, vadovauja M. Tamošiūnas. Įdainuota: Jūreivių keliai, Žalia žolė namuos, Septintoji giesmė, Pirmieji žingsniai, Pienė, Ką man daryti? Laimės tau linkiu, Ašara, Du gaideliai, Kam gi tu pbeldei, Tau, Mama, Lolliop, Būkim drauge, Gotika, Pamylėjau vakar. Stereo, kaina 5 dol.

Lauksiu tavęs. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys: Pasaka, Nemunėli, Nemunėli, Medžioklės daina, Ar žinai, Lauksiu tavęs, Vėjas, Barkarolė, Susitikimas, Eikš drauguži, Kada meilė aplanko, Senoje pilyje, Džigūnas. Atlieka solistai E. Ivanauskas, S. Laurinaitytė, Herta Kaniauskaitė, L. Ablėnaitė, E. Saulevičiūtė, Romanas Marjosiūnas. Palydi orkestras. Kaina 5 dol.

Lietuva brangi. Lengvos muzikos rinkinys. Solistų ir chorų įdainuota: Lietuva brangi, Per šilę jį jau, Senas jūrininkas, Apylinėli žaliasai, Nemunas, Žibuoklės, Tu prisimink, O tu Joneli, Daina apie Klaipėdą, Lietuviška polka ir Lietus lynojo. Mono 5 dol. Galima naudoti ir stereo.

Visos plokštelės kainuoja po 5 dol. Persiuntimui pridedama 50 centų. Rašykite: Darbininko administracija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Valiukevičius (Valukas) sulaukė 60 metų amžiaus. Gimė 1911 gruodžio 28 Rochesterio. 1938 baigė Šv. Bernardo kunigų seminariją ir įšventintas kunigu. Tuoj pat buvo paskirtas Šv. Jurgio parapijos vikaru. 1950-53 Mount Carmel parapijos vikaras, o 1956, kun. Jonui Bakšiui pasitraukus pensijon, grįžo klebono pareigoms.

Pradėjus atvykti tremtiniai iš V. Europos, jis buvo klebono kun. J. Bakšio dešinioji ranka, juos pasitikdamas ir jiems padėdamas susirasti darbus bei butus. 1952 organizavo lietuvišką radijo pusvalandį, prisidėjo savo pinigine auka, darbu ir net skelbimų rinkimu. Kai pradėjo organizuoti Lietuvių Fondo vajus, jis jam pirmininkavo, parėmė jį savo žymia auka, ir tokiu būdu per trumpą laiką buvo surinkta 13,000 dol. Visą laiką yra nuoširdus Altos rėmėjas: Prieš 5 metus JAV kongrese kalbėjo maldą Vasario 16 proga. Perėmęs klebono pareigas, atnaujino bažnyčią, salę ir vienuolyną. Plečia automobiliam statyti aikštę. Didelis lietuviškos knygos rėmėjas.

Šiuo metu kun. Pranas Valiukevičius yra kiek sunegalavęs. Tėvai pranciškonai yra atsiuntę jam nuoširdų tartininką tėvą Eugenijų Jurgutį.

Mielas kunige Pranai, Tavo parapičiai Tau linki ne tik ilgiausiu, bet ir sveikatingiausiu metų!

Jonas Pupininkas pensininkas

Jonas Pupininkas, sulaukęs 62 m. amžiaus, gruodžio 23 išėjo pensijon.

Jonas ir Ona Pupininkai buvo ir tebėra veiklūs lietuviai, ilgamečiai choro nariai, Jonas dažnai ir pirmininkas, Tautinės S-gos narys, o Onutė — ateiti-

ninkų skyriaus veikli narė. Prieš II-jį pasaulinį karą abu baigė Dotnuvos žemės ūkio akademiją, abu diplomuoti agronomai. Dabar Onutė yra bibliotekininkė, o Jonas dirbo Delco fabrike. Kai ir Onutė sulauks pensijos, abu rengiasi išsikelti į Floridą.

Saulėtų pensininko dienų!

Dėmesio vertos knygos

Šiuo metu lietuvių spaudos kioske gauta neseniai išspausdintų knygų.

Prof. dr. Antanas Maceina savo knygoje "Didieji dabarties klausimai" svarsto pasaulio sekuliarizaciją, evangelijų nuvertinimą, evoliucijos ir religijos klausimus. Prof. dr. A. Maceina savo svarstymuose visada yra šviežias, aktualus ir todėl mieliai skaitomas.

"Prieš in Stutthof" by Stasys Yla (Kunigas Stutthofo katedros). Tai autorius pergyvenimų atsiminimų, kurie lietuviškai buvo pavadinti "Žmonės ir žvėrys dievų miške". Knyga ir šiandien nėra nustojęsi savo aktualumo. Ji liudija, kas atsitinka, kai įsigali nepažabota diktatura.

Romanai: Aloyzo Barono "Vėjai lekia lyguma", Birutės Kėmžaitės "Sudiev, aš išeinu", A. Kairio "Ištikimoji žolė" ir kt. Taip pat gauta istorinės vertės knygos: dr. A. Kučo "Amerikos lietuvių istorija" ir L. Šimučio "Amerikos Lietuvių Taryba".

Verta dėmesio Dariaus Lapinsko parengta plokštelė "Sek pasaką". Groja Stuttgarto simfoninis orkestras.

Visas šias ir kitas knygas lietuvių ir anglų kalba galima gauti sekmadieniais Šv. Jurgio lietuvių katalikų parapijos žemutinėje salėje nuo 10 iki 12:30 v.

sb.

Veiklas apie Lietuvos universitetus

Artėja 50-ties metų sukaktis nuo įsteigimo pirmojo, tikrai lietuviško universiteto jau laisvės kovomis atstatytoje Lietuvos valstybėje. Lietuvių Profesorų Draugijos Amerikoje sudarytoji redakcinė komisija paruošė ir LPDA valdyba baigia spausdinti stambų 900 psl. veikalą apie Lietuvos universitetus, veikusius nuo 1579 iki 1944. Šis leidinys neturtingai veteranų pensininkų draugijai atsieis apie 15,000 dol. Todėl kviečiame paremti šios mūsų kultūrai svarbios knygos išleidimą, ją iš anksto užsakant. Kol knyga dar neišėjo iš ryškios, jos prenumerata yra tik 15 dol. Vėliau kaina turės būti pakelta. Todėl nedelskite.

Čekius ar money orderius siųskite adresu:

Lietuvių Profesorų Draugija, c/o prof. S. Dirmantas, 6616 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, USA

Pastaba. Suprasdami šio ilgus amžius išlikusio vertingo veikalo svarbą, jau daug užsakytojų prie 15 dol. pridėjo aukas nuo 5 iki 45 dol. (neminiu garbės prenumeratorių). Šias aukas skelbsime spaudoje.

St. Dirmantas
Lietuvių Profesorų Dr-jos valdybos
pirmininkas ir administratorius

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Stepas Garbačiauskas, Lietuvos sporto vėteranas, atsiuntė glėbį iškarų iš Šveicarijos apie JAV didmeistrį Bobby Fischerį ir jo būsimą matčią prieš Spaskį dėl pasaulio karūnos. Fischeris vadinamas keturių kontinentų pabaisa. Žurnalų puslapiuose yra iškelti nepaprasti Bobby Fischerio šachmatiniai sugebėjimai: talentingumas, kūrybingumas ir kovingumas. Jis priešininkus gniuždytė su gniuždo. Taip žlugo Taimanovas, Larsenas, Petrosianas, panašu, kad žlugs ir pasaulio čempionas Spaskis. Matčas prasidės gegužės mėn. Fischeris tikisi gauti mažiausiai 25,000 dol.

— JAV didmeistris Robert Byrne Aliochino atminimo turnyre Maskvoje surinko 9 taškus, ir sekė tuojau po pasaulio čempiono Spaskio ir Talio, kurie pelnė po 9 su puse t. (Turnyrą laimėjo Karpov ir Stein po 11-6).

Dera pabrėžti, kad R. Byrne atsistojo priešaky visų užsieniečių, įskaitant čeką Hort, rumūną Gheorgiu, islandą Olafsoną, vokiečių Uhlmanną ir kt.

— Palma de Maljorka turnyrą laimėjo O. Panno (Arg.) ir L. Liubojevič (Jgs.). po 11 t., Portisch (Vng.) 10 su puse, amerikietis S. Reshevsky 10, švedas Anderson 9 su puse, danas B. Larsen 9, P. Benko (JV) 8 su puse, olandas Donner 7, ispanas Pomar 6 t. Tarp atsiliusių atsidūrė amerikietis Bisguier.

— Kaune pasibaigė Žalgirio draugijos pirmenybės. Kaunietis A. Butnorius ir vilnietis P. Rubinas surinko po 7 su puse t. iš 10 galimų. Vilnietis V. Stepanovas ir klaipėdietis R. Barštatis po 7. Moterų grupėje laimėjo vilnietė L. Banenšonaitė su 8 su puse t., šiaurietė Miknevičiūtė 7 su puse ir panevėžietė S. Lakiūnaitė 6 t.

— Didmeistris Lubomir Kavalek dalyvavo Northeastern universiteto turnyre sausio 15-16. Prizų fonde arti 2,000 dol. Reikia laukti kelių didmeistrių dalyvavimo.

— Chicagos Lietuvių Š. K. laimėjo tarpklubinėse prieš Hammond, Ind., 4 su puse-2 su puse. Taškus pelnė V. Karpuska pusę, R. Fabijonas 1, J. Kau-

Maironio liuanistinėje mokykloje prieš Kalėdas buvo surengta Eglutė, kurios programą atliko patys mokiniai. Nuotraukoje — mokiniai laukia Kalėdų senelio, Nuotr. G. Peniko

Lito bendrovė operuoja su 3 milijonais dolerių

Lito bendrovės metinis akcininkų susirinkimas buvo gruodžio 19 Lito bendrovės patalpose. Susirinkimą atidarė ir pravedė bendrovės pirmininkas Vytautas Vebeliūnas.

Perkami namai ir žemė

Pagrindinė metinės veiklos apžvalga padarė Algimantas Vedeckas. Jis paminėjo, kaip buvo parduota Coloniai Acres — apartamentinių namų vienetų Indiana polyje. Pardavimas buvo labai sėkmingas. Po to įsigyti 4 apartamentiniai namai New York'e. Taip pat užpirtas apartamentinis 86 butų namas New Rochelle, N. Y.

Lito kelionių biuras — Litas Travel Service — perkeltas į naujas patalpas, iš Jamaica Ave. į Lefferts Blvd. Kelionių biuras

nas 1, A. Litvinas 1, M. Rimkus 0, A. Makauskas 0 ir B. Jasinskas 1. Po ketverių rungtynių, iš kurių trejas laimėjo Chicago lietuviai, sėkmingiausiai taškus komandai renka R. Fabijonas 3-1 ir V. Karpuska 2 su puse.

— Bostono tarpklubinėse sausio 7 lietuviai rungsi prieš Boylston klubą.

plečiamas. Bendrovė taip pat turi ir kitų pradėtų prekybinių užsimojimų.

Dr. Antanas Škėrys painformavo apie akcijų įvedimą į bendrą akcijų biržą (public offering) ir plačiau nušvietė, kaip buvo nupirkti iš Putnamo sėsių žemė. Ten planuojama įkurti lietuviškas kaimas — koloniją. Šiuo metu pardavimui jau yra 26 sklypai po vieną akrą. Kita dalis bus parduodama didesniais sklypais — nuo 5 iki 9 akrų.

Ten kūrimsi sąlygos gana geros, gamta graži. Net susirinkime atsirado šeši, kurie nori ten įsigyti sklypus. Žemę didesniais plotais jau galima dabar parduoti, gi sklypais bus galima pardavinėti tik pavasarį. Greitai suinteresuoti asmenys galės nuvykti ir apžiūrėti.

Dėl pranešimų buvo ir diskusijos, padaryta ir įvairių sugestijų, kuriomis bendrovės vadovybė pasinaudos.

Prieš 8 metus bendrovė pradėjo su 8000 dol., gi dabar jau operuoja su 3 milijonais dol.

Dalyvavo 71 proc. akcijų

Susirinkime buvo sudaryta ko-

GERIAUSIOS DOVANOS VAIKAM

Sek pasaką. Naujai išleisto plokštelė L. Rastenyte dainuoja ir pasakoja apie „Meškiuką Rudnosiuoką“, „Laumę Daumę“, „Devyniabolę“, „Karalaitę ir oželį“. Kaina 6 dol. Persiuntimas 50 centų.

Sigutė, pasakos ir dainos vaikams. Dainuoja A. Paukštelienė: Milžinų šalis, Kartą karalaitis, Tindy o tindy, Žiema, Miegoti vaikeli, Striukis beuodegis, Sigutė ir Liepsnabarzdis rudabarzdis. Stereo, galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Žirginėliai: Zuikio puikio byla, Pasaka apie katinėlį ir gaidį, Daržovių gegužinė, Du kačiukai, Skrendantis paršiukas, Eglė žalčių karalienė. Antra laida. Kaina 5 dol.

Antrieji Žirginėliai: Vasaros pasaka, Kalėdų dovana, Klementina ir Valentina ir Rimas pas Kęstutį. Birutės Pukelevičiūtės režisūra. Dainos ir muzikinė palyda Fausto Strolios. Stereo, galima groti ir mono. Kaina 5 dol.

Aukuras: Kalėdos Lietuvoje. Tau brangi Tėvyne, Lietuvos paukščių daina, Tekėjo saulė, Lopšinė lėlytei, Grįšim grįšim, Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Pavasaris, Rudenėlis, Žiema ir Vasarėlė. Deklamacijos ir dainos su solistais, vysk. M. Valančiaus liuanistinės mokyklos mokinių choro atlikta, pritariant kanklėmis. Stereo, galima naudoti ir mono. Kaina 5 dol.

Persiuntimui pridėdama 50 centų. Visos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

misija, kuri suskaitė akcijas. Ton komisijon įėjo: G. Kurpis ir inž. J. Balčiūnas. Jie pranešė, kad susirinkime iš 305143 akcijų atstovaujama 216336 akcijom, arba — 71 procentas. Tai yra rekordinis skaičius. Asmeniškai dalyvavo 48 akcininkai ne tik iš New Yorko, bet ir iš New Jersey, Connecticuto ir net iš Bostono.

Direktoriais išrinkta

Kitiem metam direktoriais išrinkta: Kvirinas Aleksandravičius, dr. P. Kisielius, dr. A. Škėrys, V. Vebeliūnas, inž. B. Veitas, Al. Vedeckas ir dr. V. Vyngantas.

Susirinkimą baigdamas, pirmininkas V. Vebeliūnas padėkojo akcininkams už darbingą dalyvavimą ir pakvietė prie stalo vaišėm. Ten jaukioji nuotaičio buvo praleista popietė. Daugiausia kalbėta apie Putnamo lietuvišką koloniją, nes buvo ant sienų pakabinti planai.

Dalyvis

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeras mokesį, spaudai sustiprinti pridėjo ir laisvų aukų: P. Zemaitis, M.D., Plymouth, Mich., 12 dol.; J. Puodžiūnas, Waterbury, Conn., J. Gerutis, Amsterdam, N. Y., S. Meškys, B'klyn, N. Y.C., A. Patrick, Cleveland, Ohio, A. Vokietaitis, New Haven, Conn. B. Radzivanas, M. D., Richmond Hill, N. Y., Maj. R. J. Leimonas, APO New York, L. Janauskienė, Mountside, N. J., po 5 dol.; J. Tumas, Harrison, N. J., 4 dol.; A. Raguckas, Woodhaven, N. Y., M. Kasper, Hudson, N. H., P. O. Juozaitis, Gulfport, Fla., ir K. Jurgutis, Detroit, Mich., po 3 dol.; K. Zebrauskas, Toronto, J. Steiblys, Hamilton, ir B. Pabedinskas, Toronto, Ont. po 2 dol. Visiem spaudos rėmėjams, prisidėjusiems prie kalendoriaus išleidimo ir parėmusiems laikraščio leidimą, reiškia padėką Darbininko administracija.

Nuotraukų klišių gaminimas naujuoju offseto metodu atsieina žymiai brangiau, negu anksčiau. Organizacijos ar pavieniai asmenys, suinteresuoti Darbininke patalpinti savo nuotrauką, už klišės pagaminimą prašomi pridėti 5 dol.

MALE - FEMALE

Pharmacist — Part-time for 71 bed hospital, N.Y.S. license required. Call Mr. Gallagher, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771 914-856-5351. All Replies confidential.

X-Ray Technician. N.Y.S. license. Excel. benefits and working conditions. Apply Personnel Office, St. Francis Hospital, 160 E. Main St., Port Jervis, N.Y. 12771, 914-856-5351.

MULTILITH OPERATOR TRAINEE

\$5,300 35 hr. week
Paid holidays.
Very good health benefits.
Apply to Room 147 A
Staten Island Community College
715 Ocean Terrace, S. I. N. Y.

H. W. MALE

Spanish Speaking Salesman — your future is with highly progressive Co. Interview Mon. - Fri. Dec. 6-13 11 A.M. - 4 P.M. Mr. Chaves C. T. ENTERPRISES 1697 Broadway, N. Y. Suite 304

MECHANIC WANTED for Repairs and Commercial Kitchen Equipment with Experience, excellent earning potential; full benefits include Pension, Blue Cross, and Profit Sharing. Permanent Position in a growing firm. Tel. 673-5830

Acme American Repairs
296 Elizabeth St., New York, N. Y.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley

Taisom radijo ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

Išnuomojamas kambarys su baldais ir virtuve Richmond Hill sekcijoje, 91 Avenue, arti Jamaica linijos 102 stoties. Skambinti tel. VI 7-3681 po 6 val. vak., o šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną.

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

THE FERRY OFFICE BUILDING

8 MINUTES FROM PHILADELPHIA

609-964-1800 — 215-922-4644

BORDERING WOODLYNNE

COLLINGSWOOD & CAMDEN

ADJACENT TO HIGH SPEED LINE STATION

ALL UTILITIES INCLUDED. ALSO CARPETING

PROFESSIONAL BUSINESS

DOCTORS

IMMEDIATE OCCUPANCY

DIRECTIONS: Ben Franklin Bridge South on Rt. 130 to Collingswood Circle, right one block to Ferry ave. left one block to office. Walk Whelan Bridge North on Rt. 130 to Collingswood Circle & follow directions above.

LITAS INVESTING COMPANY

86-01 114th Street
Richmond Hill, N. Y. 11418

LITAS INVESTING COMPANY superka visokias nuosavybes New York'e ir kitose vietose. Už nuosavybes sumokama tuoj pat. Prašom skambinti (212) 441-6799

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Bažnyčios rėmėjų pasitarimas kviečiamas sausio 14, šį penktadienį, 8 val. vak. Lietuvių Katalikų Religijos Šalpos įstaigoje, 64-09 56 Rd., Maspeth, N. Y. Bus svarstoma, kaip gelbėti persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje. Prašoma įsijungti į šį rėmėjų darbą. Ateikite į pasitarimą.

Klaipėdos krašto sukilimo ir prisijungimo prie Lietuvos respublikos 49 metų sukakties minėjimas bus sausio 15, šeštadienį, 6:30 v.v. Kultūros Židinyje. Kalbės kun. dr. P. Dagys, bus parodytos skaidrės iš Klaipėdos krašto sukilimo, sukilimo vadai, miesto ir uosto vaizdai. Bus padeklamuota ir pritaikyti eilių. Po visos programos — kavutė. Minėjimą rengia Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos New Yorko skyrius, ramovėnų skyrius, Mažosios Lietuvos Bičiulių draugijos New Yorko skyrius ir Simo Kudirkos šaulių kuopa.

Smuikininko Izidorius Vasyliūno koncertas bus kovo 25 d. 5 v. popiet. Carnegie Recital salė. Pianu palydi Vytenis Vasyliūnas.

Lietuviška eglutė N. Y. miesto bibliotekoj

Prieš šių metų Kalėdų švenčių egzotikos priklausio lietuviška eglutė, kuri buvo pastatyta New Yorko miesto viešosios bibliotekos Donnell svetimų kalbų skyriui, 53 St. Manhattane. Eglutė buvo pastatyta gruodžio 20 ir stovėjo iki sausio 10.

Tos eglutės šiaudinius paruosė Viktorija Četėtienė ir Birutė Kidolienė. Prie eglutės aplink stalą buvo sudėta lietuviškų knygų, išleistų Amerikoje, lietuviška lėlė, gintaro išdirbiniai. Gi bibliotekos lange šalia kitų tautų knygų buvo ir lietuviška knyga.

Eglutės pastatymu ir visu sutvarkymu pasirūpino tos bibliotekos tarnautoja Galia Žilionienė.

Galina Žilionienė, šios bibliotekos prancūzų, vokiečių ir lietuvių skyrių vedėja, šalia profesinių pareigų kas porą metų paruošia svarbesnių išsivijoj naujai pasirodžiusių lietuviškos grožinės literatūros ir istorinių veikalų bibliografiją. Tos bibliografijos yra skelbiamos JAV bibliotekų sąjungos leidinyje "The Booklist", kuriame yra atskiras skyrius svetimom kalbom išeinančiom knygom. Leidinį prenumeruoja apie 40,000 JV ir kitų kraštų viešųjų bibliotekų.

Tokios bibliografijos paruošiamos kas antri metai. Ir jau

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros Židinyje 827-9865

Angelių Karalienės parapijos choras turi naują vadovą — muziką Albiną Prižgintą. Choro repetitijos ir trumpi užkandžiai būna kiekvieną sekmadienį 12 val., tuoj po sumos. Sausio 23 po repetitijos choras rinks naują valdybą. Visi choristai privalo dalyvauti. Pageidaujama naujų giesmininkų. Visi kviečiami į chorą.

Albinas Prižgintas, Angelių Karalienės parapijos vargonininkas ir choro vadovas, ruošiasi vargonų koncertui Šv. Patriko katedroj, New Yorke. Koncertas bus vasario 13, sekmadienį, 4 val. popiet. Visi kviečiami koncerte dalyvauti. Už įėjimą nėra jokio mokesčio.

Pulcherija Turulienė sveikina Eugenijų ir Viktoriją Ažuolus, sukūrusius lietuvišką šeimą, ir šia proga jaunavedžių vardu aukoja 25 dol. Kultūros Židinio statybai.

Naujų metų sutikimas, rengtas penktadienio popiečių ir Kultūros Židinio statybos komitetų, praėjo pakilioj nuotaikoj ir statybos fondą padidino 417 dol.

Meno paroda

(atkelta iš 6 psl.)

Ją parodoj dailininkai iš anksto yra prašomi su šia sąlyga sutikti.

Tokį premijų skyrimą Vasario 16 proga norima paversti tradicija. Šiuo būdu būtų išskirti ne eiliniai mūsų dailininkai, paremti ekonomiškai ir praturtinti vertingais meno kūrniais M. K. Ciurlionio galerija.

Kita premija būtų M. K. Ciurlionio vardo garbės premija su 200 ar 250 dol. priedu. Ši premija būtų skiriama asmeniui, kuris meno mokslus yra baigęs arba meno srityje pradėjo reikštis po II-o pasaulinio karo jau už tėvynės sienų. Šia premija kūrinyse ar asmuo norimas išskirti kaip vilčių teikiantis talentas. Premijuotas kūrinyse palieka autoriaus nuosavybę.

New Yorko LB apygardos valdyba yra pakvietusi ir pavedusi dail. V. K. Jonynui sudaryti jurį komisiją ir premijų skyrimo komisiją ir jom pirmininkauti. Be dailininkų premijų skirstymo komisijoj dalyvaus ir vienas apygardos valdybos narys. Juri komisijos kompeticijoj yra ir paveikslų eksponavimo tvarka bei vieta.

N. Y. L.B. Apygardos Valdyba

Prof. J. Ereto knygos "Kazys Pakštas — Tautinio šauklio odisėja" pristatymas įvyks sausio 16, sekmadienį, 3 val. popiet. Šv. Kazimiero parapijos salė, Lafayette-Montgomery Place, Paterson, N. J. Rengia New Jersey ateitininkai.

Dr. Elena Armanienė kalbės Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime, kuris bus vasario 20 Richmond Hill mokyklos salė.

Andrius Ignaitis Naujų metų sutikimo proga Kultūros Židiniui paaukojo 50 dol. Nuosirdus ačiū.

Dr. Antanas Starkus, šią savaitę Kultūros Židiniui paaukojo 3000 dol. Nuotr. L. Tamošaičio

Dr. A. Starkus atskubėjo su didele auka Kultūros Židinio statybai

Ši savaitė Kultūros Židinio statytojams prasidėjo labai gerai. Suskambėjo telefonas. Dr. Antanas Starkus. Jis kalba trumpai ir aiškiai: Kultūros Židinio statybai aukoja 3000 dol. Tuoj pat!

Ar nelinksma žinia, ar negera savaitės pradžia?!

Dr. A. Starkus visada lietuviškus reikalus dosniai remia. Jis duoda greitai ir staigiai, kar-

tais net pasibardamas, bet — duoda. Duodamas kartu neno-ri, kad iš to būtų didelio triukšmo, kad trimituotų į visas keturias puses.

Taip ir dabar — tie 3000 dol. tėra tik dalis jo įnašo į Kultūros Židinio statybą. Statybos knygose iki šiol buvo atžymėta, kad dr. A. Starkus jau davė 3540 dol. (jį tarpe ir iš praeitos parodos pirkti paveiksai ir padovanoti K. Židiniui).

Dr. Antanas Starkus yra vienas iš didžiųjų Kultūros Židinio rėmėjų ir statytojų — jo auka dabar siekia 6540 dol.

Tėvai pranciškonai, Židinio statytojai ir Židinio rėmėjai nuosirdžiai dėkoja už šią dosnią auką!

Prof. Zenono Ivinskio pagerbimas rengiamas sausio 30, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Numatytos dvi paskaitos — viena apie jo visuomeninę veiklą, kita — apie jo mokslinius veikalus. Pagerbimui rengti sudaromas specialus komitetas, kuriam pirmininkauja Tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M., istorikas. Be jo dar įeina ateitininkų sendraugijų pirmininkas K. Vainius, LB New Yorko apygardos valdybos atstovas P. Jurkus.

Tomas ir Demie Jonaičiai, gyv. Woodhaven, N. Y., a. a. inž. Antanui Novickiui prisiminti, prisuntė Kultūros Židiniui 10 dol. Ta pačia proga mokėdami Darbininko prenumeratą, pridėjo spaudai auką 10 dol. Jonaičiai iš profesijos abu yra aukštesniosios mokyklos mokytojai. Apgailėtina, kad Tomas Jonaitis jau kuris laikas sunkiai serga. Draugai ir pašjstami linki Tomui atgauti sveikatą. Už aukas nuosirdi padėka. Darbininko administracija.

Miami Beach nėra žiemos. Vainų resorte galima praleisti žiemą, vis pasimaudant jūroj. Išnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais. 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida, 33141. Tel. (305) 864-3586.

**BOSTONO
ŽINIOS**

Katalikų labdaros centras ieško tėvų prižiūrėtojų (foster parents), kurie galėtų priimti jaunus vaikus ir kūdikius ir juos užauginti. Tuo reikalu skambinti John Doley, Catholic Charitable Bureau of Boston, Inc., tel. 523-5165.

Paskirti du vyskupai pagelbinti. Dabartiniam Bostono arkivyskupui Huberto Medeiros paskirta du vyskupai pagelbinti — augziliai. Vienas yra prel. Joseph Maguire, 52 metų amžiaus, Quincy, Mass., klebonas, ir prel. Lawrence J. Riley, 57 metų, Hyde Park, Mass., klebonas. Jie abu buvo kardinolo Cushingo sekretoriai, prielankūs lietuviams, dalyvavo kun. Jono Daunio ir prel. Pranciškaus Virmausko laidotuvėse, prel. Maguire su arkivyskupu Medeiros dalyvavo Balfo seimo bankete. Jie konsekruojami į vyskopus vasario 2 Šv. Kryžiaus katedroj Bostone.

Marijonos Palilionienės laidotuvių gaudžio 18 Šv. Petro lietuvių bažnyčioj mišias koncertavo kun. Adomas Pupšys iš Middletown, Conn., kun. Valentinas Atkočius, MIC, iš Marianopolio akademijos, Thompson, Conn., ir vietos klebonas kun. A. Baltrušis.

Vasario 16 gimnazijai vietoje kalėdinių sveikinių paaukojo: dr. Genė Stapulionienė — 15 dol., Stasys Griežė-Jurgelevičius — 10 dol. Jau 1952 rugsėjo Bostone buvo sudarytas Vasario 16-tos gimnazijos rėmėjų būrelis Nr. 120. Jam vadovauja Juozas Vembrė. Iki šiol iš būrelio narių ir gimnazijos geradarių surinkta ir gimnazijai pasiųsta 6463.45 dol. Bendrabučio statybai, kuri pradėta praėjusį rudenį, Bostono lietuvių jau suaukojo 380 dol. Aukos renkamos ir toliau. Aukų statybai siųsti adresu: Stasys Griežė-Jurgelevičius, Keleivio redakcijoj, 636 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

Alkoholikam ligonim aptarnauti tėvai jėzuitai atidarė Šv. Juozapo centrą, Sullivan Square, Charlestown, Mass. (Bostono miesto šiaurėje). Vienuoliai jėzuitai yra tam parengti. Centras atidarys kiekvieną trečią dieną nuo 7 iki 9 v.v. Galima skambinti telefonu 242-2250. Taip pat bus teikiami patarimai, kaip sugyventi su alkoholikaig ligoniais.

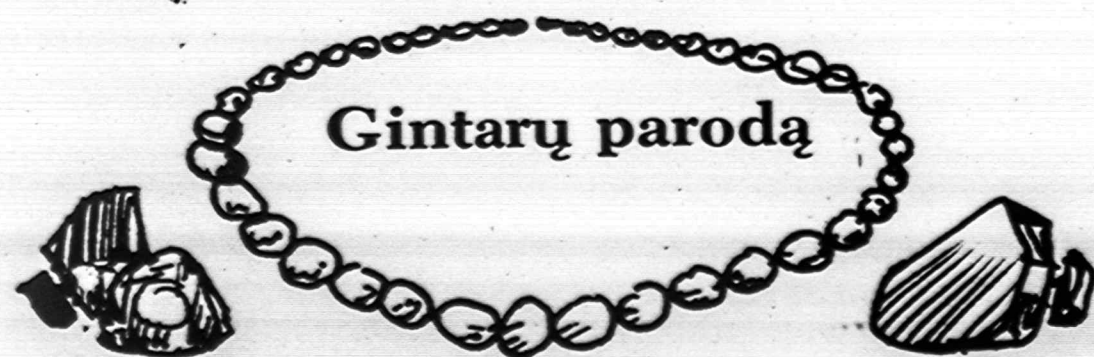
Užgavėnių kaukių balius, kurį rengia ateitininkai, vasario 12 d., 8 val. vak. žada būti ypatingai šaunus ir įdomus. Jau gautas Joe Thomas 5 žmonių orkestras. Bus namie gaminti valgiai, veiks bufetas. Visus dar linksmins du akordeonistai: Rimas Juzaitis iš Philadelphiajos ir Antanas Razgaitis. Gauta graži, didelė ir patogi Šv. Stanislovo Kostka salė, 61-15 Grand Ave., Maspeth (2 blokas nuo V. Atsimainymo lietuvių parapijos). Yra didžiulis kiemas automobiliams pastatyti. Pageidaujama vakariniai ar kaukių draužiai; originaliausi bus premijuojami. Rengėjai prašo bilietus įsigyti iš anksto skambinant: S. Bobelienei — MI 7-6637; J. Norvilienei — 827-2629; Loretai Vainienei — 296-8607. Įėjimas asmeniui 10 dol., moksleiviams 5 dol.

— Darbininko vienas numeris nuo šių metų pradžios kainuoja 15 centų, ne 10 centų, kaip buvo iki šiol.

Galina Žilionienė, New Yorko miesto bibliotekos svetimų kalbų skyriaus tarnautoja, kurios rūpesčių buvo pastatyta kalėdinė eglutė miesto bibliotekoje. Ant stalo — lietuviškos knygos. Nuotr. Lino Vytuvio

New Yorko vyr. skaučių Židinyje Vilija š. m. sausio 16, sekmadienį, Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyne, N. Y., ruošia

Tuo pačiu metu bus rodomos prof. Stepono Kolupailos skaidrės iš jo kelionių po nepriklausomą Lietuvą.

Paroda atidaryta nuo 2 iki 8 v. v. Skaidrės rodomos 4 v. popiet.

Kviečiame visus atsilankyti. Svečiai bus pavaišinti kavute. Pelnas skiriamas skautiškų leidinių fondui.

MAIRONIO LITUANISTIE MOKYKLA New Yorke kviečia visus vaikus, mažus ir didelius, į

**KAUKIŲ
BALIŲ,**

kuris įvyks sausio 23 d. 3:30 v. popiet. Apreiškimo parapijos salėje, 259 No. 5 St., Brooklyn, N. Y.

Popietę pajavirins kaukių paradas, premijos už gražiausius kostiumus, šokiai, bendri žaidimai, loterijos vaikams ir suaugusiems ir kitos staigmenos.

Apatinėje salėje — "kavinėje" — visi galės paragauti namuose gamintų pyragų ir užkandžių ir atsigaivinti prie baro.

Prašome vaikus, tėvelius ir senelius iš New Yorko ir apylinkės gausiai dalyvauti ir tuo paremti mūsų mokyklą.

Tėvų Komitetas

Tauriam lietuviui ir geram bičiuliui
A. A.

Kaziui Mockui

mirus, jo žmoną Mariją, dukrą Živilę, sūnų Valentą su šeimomis ir Algį nuosirdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Margarita SAMATIENĖ su šeima